

novosadski **REPORTER**

Intervju
Geopolitičar
dr Dragan Petrović

Trampova
politika
prema Srbiji
biće blaža

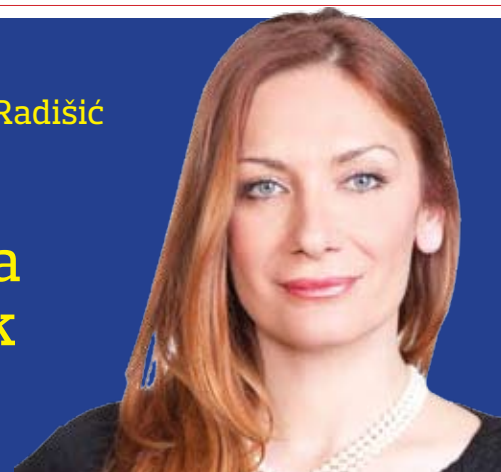
str. 16/17

Intervju
Direktorica Interfesta
Nataša Budisavljević Radišić

Domaća
gastronomija
platila danak
globalizaciji

str. 10/11

**Mirović: Žeželjev most
biće gotov za 12 meseci**

digitalizacija.ns.rs

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА
Будимо сви тим за европску престоницу
КУЛТУРЕ

ИНФОРМАТИКА
ЈКП КОСОВСКИ САД
www.na.info.rs

call center
0800 30 40 50
BESPLATAN POZIV SA FIKSNOG TELEFONA

GIGATRON

call center
066 6 67 67 67
POZIVI SA MOBILNE MREZE

www.gigatron.rs

BAŠ TVOJA GIGATRON KARTICA

Sakupljajte bodove i ostvarite dodatne popuste

PLAĆANJE
ČEKOVIMA NA
JEDNAKE MESEČNE
24 RATE
BEZ KAMATE

REPUBLIKA PREUZIMA FINANSIRANJE ŽEŽELJEVOG MOSTA

U vojvodanskoj kasi više od Ustavom predviđenih sedam odsto budžeta Srbije

str. 4/5

Intervju: Direktorka Interfesta
Nataša Budisavljević Radišić

DANAK GLOBALIZACIJE PODNELA I DOMAĆA GASTRONOMIJA

str. 10/11

Intervju: Endre Balaša, mentor
za pisanje projekata EU

TREBA ZASUKATI RUKAVE ZA EVROPSKE FONDVE

str. 20/21

Intervju: Aleksandar Bursać,
direktor JKP Zoohigijena i
veterina Novi Sad

PREPOLOVLJEN BROJ ODŠTETNIH ZAHTEVA ZA UJEDE PASA LUTALICA

str. 14/15

Intervju: Dramaturg
i pisac Petar Grujičić

JAŠA IGNJATOVIĆ OPRAVDANO ŽIGOSAN KAO MAĐARON

str. 22/23

Intervju: Geopolitičar
dr Dragan Petrović

TRAMPOVA POLITIKA PREMA SRBIJI BIĆE BLAŽA

str. 16/17

VIZANTIJSKI VOJSKOVOĐA SMENIO PAPU

Velizar širom carstva tukao
Persijance, Vandale i Gote
str. 24/25

Impresum

Novosadski

REPORTER

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Zoran Surla

surlazoran@gmail.com

TEHNIČKI UREDNIK

Jelena Mihajlović

REDAKCIJA

Marija Magdalena Idei

Trifunović,

Isidora Filipov

redakcija@nsreporter.rs

FOTO-REPORTER

Miloš Pavkov

LEKTOR

Biljana Rac

IZDAVAČ

Lokal media d. o. o. Novi Sad

DIREKTOR

Srđan Vučurević

direktor@nsreporter.rs

DIREKTOR KORPORATIVNIH

KOMUNIKACIJA

Jovan Tanurdžić

Trg neznanog junaka 4/1,
Novi Sad,
telefon i faks +381 21 /3824 333
office@lokalmedia.rs

Žiro račun

165-23047-65 Addiko banka

Štampa: Grafoprodukt d. o. o. Novi
Sad, Desanke Maksimović 52

„Novosadski reporter“ je član medijske
grupe zajedno s nedeljnim listovima:
Zrenjanin, Somborske novine, Nove
kikindske novine, Vršачka kula,
Subotičke novine i Nedeljne Novine.
www.nsreporter.rs

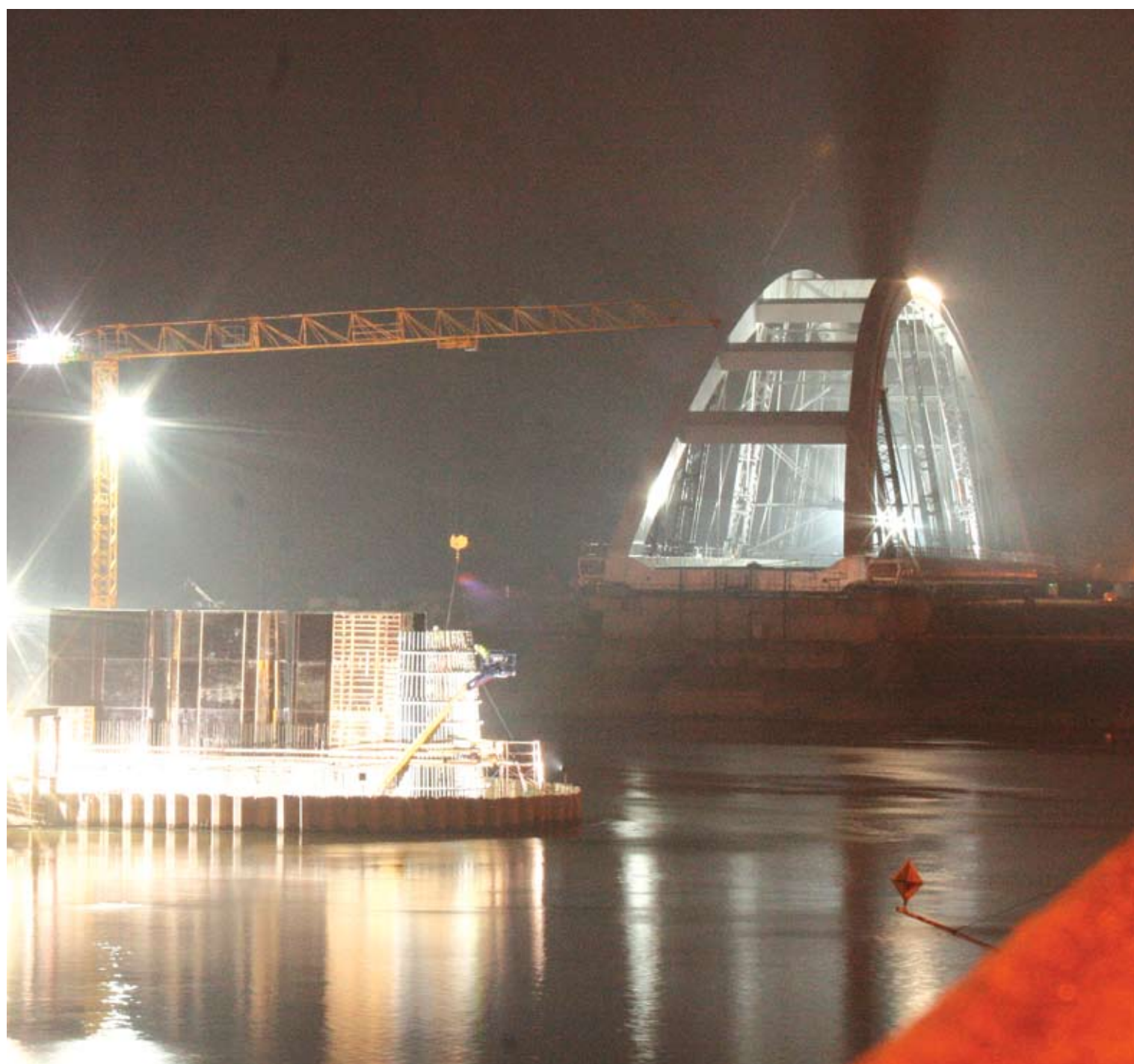
CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteke Matice srpske, Novi Sad
659.3 (497.113)

Novosadski reporter / glavni i
odgovorni urednik Zoran Surla
God. 2, Novi Sad: Lokal Media Novi
Sad, 2015- . - Ilustr.; 30 cm
Nedeljno.

ISSN 2406-2022 = Novosadski
reporter

COBISS.SR-ID 293986823

REPUBLIKA PREUZIMA FINANSIRANJE ŽEŽELJEVOG MOSTA

Iz državne kase obezbeđena su sredstva i za izgradnju nove zgrade Radio-televizije Vojvodine na Mišeluku, kao i za nastavak radova na izgradnji Narodnog pozorišta u Subotici

Autor: **Eržebet Marjanov**

Foto: **Miloš Pavkov**

REDVIĐENIH SEDAM Odsto BUDŽETA SRBIJE

Predsednik Pokrajinske vlade Igor Mirović izrazio je zadovoljstvo okvirom koji je Vojvodina dobila u Predlogu budžeta Republike Srbije za 2017. godinu jer će pokrajinski budžet iznositi više od 7,3 odsto republičkog budžeta. On je pojasnio da će pokrajinski budžet zajedno s direktnim investiranjem Republike u konkretne projekte iznositi više od 7,3 odsto, a to je za 0,3 odsto više od Ustavom Srbije propisanog okvira. Sledeće godine biće drukčiji model finansiranja javnih potreba na osnovu razvojnog, ekonomski opravdanog principa koji će podsticati ekonomski rast kroz poverenje i saradnju između svih nivoa vlasti.

– Republika u punom iznosu preuzima investiranje kad je reč o završetku radova na izgradnji Žeželjevog mosta – naveo je Mirović. – Samo po tom osnovu mi smo oslobodili 800 miliona dinara u pokrajinskom budžetu i ta sredstva biće usmerena na druge projekte. Takođe, iz republičkog budžeta obezbeđena su sredstva za izgradnju nove zgrade Radio-televizije Vojvodine, kao i za nastavak radova na izgradnji Narodnog pozorišta u Subotici – pojasnio je predsednik Pokrajinske vlade.

MOST DO KRAJA SLEDEĆE GODINE. Podsetimo, nov Žeželjev most biće dugačak 474 metra, imaće dva železnička koloseka, dve saobraćajne trake za drumski saobraćaj i dve biciklističko-pešačke staze. Jesenas, kad su radove na mostu obišli potpredsednica Vlade Srbije i ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Zorana Mihajlović, predsednik Pokrajinske vlade Igor Mirović, gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević i evropska komesarka za transport Violeta Bulc, novinari – rečeno da će radovi na mostu biti gotovi krajem sledeće godine i most će biti otvoren za železnički a potom i za drumski saobraćaj.

Tada je ministarka Mihajlović naglasila da je u prethodnom periodu falilo više saradnje između Grada, Pokrajine i Republike na realizaciji tog projekta, ali da je sada situacija mnogo bolja i da je komunikacija između tri nivoa vlasti svakodnevna.

NOVAC SE ULAŽE TAMO GDE JE NAJPOTREBNIJE. Podsećajući da će Vojvodina u postupku refinansiranja javnog duga zamenom skupih kredita koje je uzimala Pokrajinska vlada u prethodnom mandatu, jeftinijim

kreditima uštedeti znatna sredstva i na taj način osloboditi još između 200 i 300 miliona dinara za razvojne projekte, Mirović je ponovio da se u Vojvodini više neće primenjivati ranije primenjivan model trošenja sredstava jer više ne postoji fond za nove tehnologije niti fond za kapitalna ulaganja s projektima koji nisu završeni ili su pod sporom.

– Želimo da na pravi način, kroz konkretne projekte za ekonomski razvoj, upotrebimo novac građana tamo gde će moći tim istim građanima da se vrati i da na taj način, kroz poverenje, dobijemo mogućnost za dodelu više sredstava iz republičkog budžeta – naglasio je predsednik Pokrajinske vlade.

Osvrnuvši se na najavu predsednika Vlade Srbije da će se vrlo brzo ući u dijalog o krovnom modelu zakona o finansiranju Autonomne Pokrajine Vojvodine, Mirović je rekao da je njegovo donošenje važno kako se „ne bi ponovile greške onih koji su pre nas to nedovršeno stanje koristili za upotrebu sredstava na način koji je prouzrokovao štetu AP Vojvodini i njenim građanima“.

POLEMIKA O VOJVODINI. Predlog pokrajinskog budžeta za 2017. vlada bi trebalo da utvrdi u petak, 9. decembra, a prema Mirovićevim rečima, vojvođanska skupština će ga usvojiti u zakonom predviđenom roku – do kraja godine.

Tokom rasprave u Narodnoj skupštini o republičkom budžetu lider LSV-a Nenad Čanak rekao je da su u Vojvodini posle 30 godina otvorene nove kompanije i nova radna mesta, ali da je sedište jedne od njih u Beogradu i porez na dobit ostaje prestonici, tj. u republičku kasu.

– U pravu ste ako mislite na Lir, njihovo sedište je u Beogradu i 42,7 odsto poreza na promet ostaje u Beogradu – rekao je premijer Aleksandar Vučić i dodao da sav porez na lične dohotke ostaje u pokrajini i da je druga korist od tih kompanija to što je 3.000 mladih ljudi iz Novog Sada dobilo tamo pravi posao.

– Ne može Beogradu biti dobro ako je Novom Sadu loše, ili Novom Sadu dobro, a Beogradu loše – naglasio je premijer.

PLATFORMA CEPA PORESKI SISTEM. Po Ustavnom zakonu o sprovođenju Ustava zakon o finansiranju trebalo je da bude usvojen najkasnije do 2008. godine i paralelno s njim i zakon o prenosu nadležnosti. Ovaj drugi je i donet, ali je u međuvremenu Ustavni sud ocenio da je dvadeset-

Naredne godine biće primenjen drukčiji model finansiranja javnih potreba na osnovu razvojnog, ekonomski opravdanog principa koji će podsticati ekonomski rast kroz poverenje i saradnju između svih nivoa vlasti

tak njegovih odredaba protivustavno pa bi taj zakon trebalo da bude izmenjen i dopunjen. Oko zakona o finansiranju, međutim, ranije, dok je Demokratska stranka bila na vlasti na svim nivoima, nije postignuta politička saglasnost. Prema tvrdnji pojedinih funkcionera demokrata iz bivše pokrajinske vlasti, donošenje tog pravnog akta nije podržao nekadašnji predsednik DS-a i predsednik Srbije Boris Tadić. Bilo kako bilo, zakon nije usvojen, umesto toga bivša pokrajinska vladajuća većina pre dve godine usvojila je platformu za izradu zakona o finansiranju, ali je sve ostalo na tome. Platforma je bila osporena jer „cepa poreski sistem države“, tako da je svake godine u Skupštini Vojvodine prilikom usvajanja budžeta otvarana žestoka rasprava oko toga da Republika ne poštuje ustavni okvir koji predviđa da najmanje sedam odsto iz republičkog budžeta pripada Vojvodini.

Zakon o finansiranju treba da odredi koje vrste poreza pripadaju Vojvodini i koliki je procenat tih poreza. Dosadašnja praksa bila je da se iz godine u godinu prepisuje iz budžeta u budžet da određeni procenat od poreza na dobit i dohodak građana ostaje u Vojvodini. To bi trebalo da se reguliše zakonom, koji se može kvalitetno napisati u saradnji između pokrajinske i republičke vlade. **IR**

SEDAM NS DANA

SVI DOGAĐAJI NA JEDNOM MESTU.

KULTURA. SPORT. POLITIKA.
ZABAVA. BIRAMO ZA VAS DOGAĐAJE
KOJI SU OBELEŽILI PROTEKLU
NEDELJU U NOVOM SADU

četvrtak, 1. decembar

Vučević na otvaranju Vinterfesta

Gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević prisustvovao je otvaranju prvog Novosadskog Vinterfesta na Trgu slobode, koji će trajati do 3. februara 2017. godine, u organizaciji Color Press grupe i kompanije Nina-medija, a uz podršku Grada Novog Sada. Od ove godine Novi Sad dobija svojevrsni božićni market.

– Novi Sad dobija obrise grada koji ide u susret proslavi novogodišnjih i božićnih praznika. Ideja je bila da naš grad bude razdraganiji, osvetljeniji i veseliji za vreme praznika, s više ljudi na ulicama, odnosno da se ne sveđe sve samo na veče dočeka Nove godine. Predstojeći praznici su karakteristični za okupljanje porodice i zato želimo da Trg slobode bude mesto gde svi možemo da se okupimo i uživamo u prazničnom raspoloženju, kao velika porodica – rekao je Vučević.

petak, 2. decembar

Na Ribljoj pijaci najavljen Manić – Tisa 63

Peta međunarodna manifestacija „Manić – Tisa 63” ovog vikenda okupiće u Novom Bečeju rekordan broj takmičara i gostiju, najavili su organizatori na promociji na novosadskoj Ribljoj pijaci.

– Dolaze nam prijatelji iz Nemačke, Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Italije, Slovačke, Češke, Engleske i, naravno, iz cele Srbije. Uz zimski ribolov priredićemo tradicionalni vojvođanski svinjokolj. Zimi kada većina ribolovaca odlaže svoj pecaroshi pribor, ovde kod nas, zahvaljujući ribi, fenomenu naših voda lota-lota, latinski, tj. manić po srpski, prava sezona tek počinje. Manić je riba iz porodice bakalara, koja je migracijom došla iz Severnog ledenog mora i nastanila naše vode. Po našim saznanjima takmičenje je jedinstveno u svetu, a odvija se na 63 km reke Tise nizvodno od brane kod Novog Bečeja – kaže glavni organizator manifestacije Dragan Vukotić.

subota, 3. decembar

Sedam decenija Organizacije gluvih Novog Sada

Svečana akademija povodom obeležavanja 70-godišnjice rada Organizacije gluvih Novi Sad održana je u ŠOSO „Milan Petrović”, a događaju je prisustvovao i gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević.

– Još od 1955. godine, kada je zaposlen prvi profesionalni sekretar u Organizaciji gluvih Novi Sad, Grad je bio glavna podrška za redovne i projektne aktivnosti organizacije, i ne bi uspeali da opstanu da nije resorne gradske uprave s kojom odlično saraduju. Među najvažnijim delatnostima Organizacije jesu prevodilačke usluge na znakovni jezik, i to kako bi olakšali svakodnevne aktivnosti gluvim osobama, na primer, da prilikom odlaska kod lekara mogu da se izraze na svom jeziku – rekla je Ana Ditrhi iz Organizacije gluvih Novog Sada.

nedelja, 4. decembar

Otvoren 20. Euro in film

U velikoj sali Kulturnog centra Novog Sada otvoren je festival Evropskog i nezavisnog filma „Euro in film”. Pilot-izdanje ovog filmskog projekta, koji je nastao s namerom širenja evropske filmske kulture i umetnosti, održano je 1997. godine uz projekciju 20 evropskih filmskih ostvarenja i retrospektivu Želimira Žilnika. Dvadeseti Euro in film trajaće do 28. decembra u prostorijama Kulturnog centra Novog Sada a publika će moći da pogleda filmove s nekoliko festivala, selekciju „Dani slovenačkog filma”, „Glavni tokovi”, odabrana ostvarenja savremenih domaćih autora animiranih filmova i drugo.

Nakon obraćanja organizatora, na svečanosti otvaranju nastupio je Novosadski Big-bend pod dirigentskom palicom Fedora Vrtačnika. Koncert je posvećen legendarnom kinooperateru Kulturnog centra Novog Sada Jovici Miloševiću – Jovici Fidžeraldu.

ponedeljak, 5. decembar

RTV dobio prava za filmove iz Venecuele

Ambasada Venecuele obezbedila je prava emitovanja Radio-televiziji Vojvodine kako igranih tako i dokumentarnih i dečjih filmova iz te zemlje u cilju prezentovanja njihove kinematografije i upoznavanja našeg gledališta s venecuelanskom istorijom, kulturom i tradicijom. Tim povodom ambasadorka Bolivarske Republike Venecuele dr Dija Nader de el Andari posetila je Radio-televiziju Vojvodine i razgovarala s generalnim direktorom dr Miodragom Koprivicom.

– Veliko nam je zadovoljstvo što je saradnja uspostavljena jer će umnogome doprineti zbližavanju naših država i naroda. RTV je otvorena televizija pa se ovaj početak saradnje može razvijati na raznim poljima – naglasio je Koprivica.

utorak, 6. decembar

Predlozi za Februarsku nagradu

Komisija za obeležavanje praznika, dodelu priznanja i međugradsku saradnju u zemlji i inostranstvu Skupštine Grada Novog Sada uputila je poziv za podnošenje inicijative za dodelu Februarske nagrade Grada Novog Sada za 2016. Rok za dostavljanje predloga je 31. decembar. Februarska nagrada Grada Novog Sada dodeljuje se kao društveno priznanje za najznačajnija dela i dostignuća građana i građanki Novog Sada.

Nagrada može biti dodeljena za aktivnosti i dela koja afirmišu ime i tradiciju, slavu i renome Grada Novog Sada, za doprinos u kulturi, umetnosti, književnim delima, izučavanju istorijske građe i za naučnoistraživačke delatnosti u celini i istaknut angažman u humanitarnim, socijalnim i zdravstvenim oblastima, navodi se u pozivu.

Obrazloženi predlozi dostavljaju se Komisiji za obeležavanje praznika, dodelu priznanja i međugradsku saradnju u zemlji i inostranstvu, Skupština Grada Novog Sada, Žarka Zrenjanina broj 2.

sreda, 7. decembar

Stipendije Vlade Francuske za postdiplomske studije

U Francuskom institutu u Novom Sadu predstavnici kancelarije Campus France Serbie – Studirajte u Francuskoj održali su prezentaciju stipendija Vlade Francuske za Master II i doktorske studije za sve oblasti. Prisutni, mahom studenti novosadskih fakulteta, čuli su iz prve ruke informacije o neophodnoj dokumentaciji, proceduri prijavlivanja, zahtevanom nivou francuskog (ili engleskog) jezika i kako što bolje sastaviti motivaciono pismo. U toku je konkurs za 2017/2018. koji traje do 17. marta sledeće godine. Svake godine Vlada Francuske putem ovog programa stipendira 50 studenata i studentkinja.

TAKMIČI SE VIŠE OD 26.000 SVETSKIH UNIVERZITETA, SAMO 842 SU IZABRANA

UNS PRVI PUT NA LAJDENOVOJ RANG-LISTI

Prošle godine iz Srbije je na ovoj prestižnoj listi bio rangiran samo Univerzitet u Beogradu, a ove i univerzitet u našem gradu, što nas svrstava među najuspešnije zemlje u regionu

Rangiranje univerziteta poslednjih decenija zauzima važno mesto u procesu evaluacije naučnog i nastavnog rada. Među najvažnijim svetskim (globalnim) rang-listama univerziteta jesu Šangajska lista, Lajden lista, Vebometriks, U-Multirank i dr. Za svaku od njih razvijen je niz indikatora na osnovu kojih se procenjuje naučni i nastavni doprinos, kao i uticaj koji naučne publikacije istraživača određenog univerziteta imaju na razvoj nauke u savremenom društvu. Prema dostupnim podacima, u svetu ima preko 26.000 univerziteta koji učestvuju u rangiranju, a procenjuje se da ih ukupno ima više od 40.000.

Na Univerzitetu u Lajdenu u Holandiji objavljeni su ove nedelje rezultati rangiranja univerziteta za 2016. godinu. Na spisku su se našla samo 842 univerziteta. Univerzitet u Novom Sadu prvi put se pojavljuje na Lajdenovoj rang-listi, i to na 756. mestu. Taj napredak je značajan kako za akademsku

zajednicu UNS-a tako za i zemlju u celini. Prošle godine je iz Srbije na Lajdenovoj listi bio rangiran samo Univerzitet u Beogradu. Od ove godine Srbija ima dva univerziteta na listi, što je svrstava među najuspešnije zemlje u regionu.

Osnovni kriterijum za rangiranje na Lajdenovoj listi jeste broj radova indeksiranih u Web of Science. Potreban je minimum od 1.100 naučnih publikacija da bi se Univerzitet uopšte našao u konkurenciji onih univerziteta koji će biti rangirani. Pritom, vrednovanje se sprovodi na osnovu sledećih indikatora: broj naučnih publikacija koje u određenoj oblasti spadaju u jedan posto najcitiranijih; broj naučnih publikacija koje u određenoj oblasti spadaju u 10% najcitiranijih; broj naučnih publikacija koje u određenoj oblasti spadaju u 50% najcitiranijih; ukupan i prosečan broj citata po publikaciji na univerzitetu i ukupan i prosečan broj citata po publikaciji na univerzitetu s obzirom na određenu naučnu oblast. Autocitati se ne vrednuju.

Drugi važan kriterijum je uključenost uni-

verziteta u naučnu saradnju, čiji su najvažniji indikatori broj radova koji su objavljeni u koautorstvu s autorima s drugih univerziteta, kao i s autorima iz drugih zemalja. Pritom se računa udaljenost zemalja s kojima je ostvarena naučna saradnja i ona može biti manja od 100 km (zemlje regiona) ili veća od 5.000 km.

Svrstavanje univerziteta među najbolje u svetu na Lajdenovoj listi pitanje je prestiža jer se rangira na osnovu rigoroznih, egzaktnih i složenih kriterijuma, koji svedoče o kvalitetu institucije. Univerzitet u Novom Sadu se 2016. prvi put našao i među prvih 1.000 univerziteta na Vebometriks listi (na 886. mestu), što takođe jasno govori o kvalitetu nastave i naučnom radu u Novom Sadu.

Univerzitet u Novom Sadu se 2016. prvi put našao i među prvih 1.000 univerziteta na Vebometriks listi (na 886. mestu), što takođe jasno govori o kvalitetu nastave i naučnom radu u našem gradu

INICIJATIVA POTPREDSEDNIKA POKRAJINSKE VLADE IVANA ĐOKOVIĆA

Iskoristiti sve potencijale Sremskih Karlovaca

Potpredsednik Pokrajinske vlade i pokrajinski sekretar za privredu i turizam Ivan Đoković sastao se u Sremskim Karlovcima s predsednikom Opštine Nenadom Milenkovićem i njegovim saradnicima, s kojima je razgovarao o strateškim pravcima i mogućnostima pružanja podrške ovoj opštini, prevashodno u oblasti turizma, a potom i ostalih privrednih grana.

– Republika i Pokrajina prepoznale su turistički potencijal Sremskih Karlovaca koji je nedovoljno iskorišćen, a koji bi trebalo unaprediti na održiv način nalaženjem modela za investiranje u kulturno-istorijska obeležja i turizam. Strategija razvoja turizma Re-

publike Srbije koju je protekle sedmice usvojila Vlada, prepoznala je Sremske Karlovce kao jedno od prioritetnih područja – rekao je Đoković.

Dodao je da je neophodno unaprediti i učiniti vidljivom postojeću turističku ponudu jednog od strateških turističkih lokaliteta u Vojvodini, te da su prioriteti za narednu godinu projektovanje biciklističke staze do Novog Sada, dovršavanje projekta nautičkog pristana na Dunavu, projektovanje i izgradnja koridora do Stražilova i popunjavanje turističke infrastrukture na Stražilovu.

– S obzirom na to da postoji odlična infrastrukturalna veza s Novim Sadom, trebalo bi je upotpuniti biciklističkim i pešačkim

koridorima, što će omogućiti dolazak novih konzumenata turističkih usluga u Karlovce. Postojeće propise treba modelirati i izmeniti u pojedinim odredbama koje je izmenio zub vremena, kako bi se prilagodili za primenu. U narednom periodu trebalo bi oformiti radnu grupu koja bi analizirala odredbe i našla način kako da se usklade s ustavnim i zakonodavnom inicijativom kako bi se zakon prilagodio sadašnjem trenutku, ali i strategiji podsticaja razvoja Opštine – istakao je Đoković.

Prilikom posete potpredsednik Pokrajinske vlade obišao je Eparhiju sremsku i prostorije vinarije Dulka u Sremskim Karlovcima. **R**

Izložba slika Olje Ivanjcki

Srpska akademija nauka i umetnosti priredila je izložbu Olje Ivanjcki u svom novosadskom ogranku. U Novom Sadu još uvek pamte njena dela s kapitalne izložbe u Muzeju Vojvodine koja su izlagana pre 11 godina. Koncipirana je tako da obuhvata njeno stvaralaštvo od pedesetih godina prošlog

veka do poslednjih trenutaka stvaranja, a posebnu draž toj 35. izložbi daju ekskluzivna dela, koja su manje izlagana ranije, a fondacija ih je prikupila iz privatnih kolekcija kod nas i u svetu. U Ogranku Srpske akademije nauka i umetnosti u Novom Sadu izložba će trajati do 15. decembra.

Autor: Eržebet Marjanov

Nataša Budisavljević Radišić, direktorka tradicionalnog festivala vina „Interfest”, koji se održava već 14 godina u Novom Sadu, krenula je u zanimljivo istraživanje. Obilazi Vojvodinu i mapira mesta u kojima bi turisti mogli pronaći ne samo autentičnu vojvođansku hranu i piće nego i dobro prenoćište u uređenoj prirodnoj sredini.

Radi se o velikom istraživanju koje će biti završeno u martu iduće godine i koje će svakako biti od koristi pokrajinskom Sekretarijatu za privredu i turizam, jer kako je to sekretar Ivan Đoković nedavno izjavio, turizam je kao bitna privredna grana dobio važno mesto u programu nove Pokrajinske vlade. Đoković, koji je i jedan od potpredsednika Pokrajinske vlade, najavio i da brend „Najbolje iz Vojvodine”, čiju oznaku na korišćenje dodeljuje Pokrajinska vlada, treba proširiti i na oblast turizma odnosno na turističke proizvode i turističke destinacije.

■ Šta mislite o toj najavi?

– Ideja je odlična! S jedne strane, to će biti podsticaj i nagrada onima koji se trude i rade na unapređenju turističkih proizvoda i destinacija u Vojvodini, a za korisnike turističkih usluga oznaka „Najbolje iz Vojvodine” značiće određenu vrstu garancije kvaliteta. Istraživanje sprovodim s Jadrankom Beljan Balaban i po završetku mapiranja napravićemo listu predloga za nosioce te oznake, o čemu će, naravno, konačnu odluku doneti pokrajinska komisija.

■ Đoković je u cilju promocije turizma u Vojvodini takođe najavio i pokretanje pilot-projekta u kom bi se biciklistima koji dolaze iz EU kroz turu „Euro velo routes” podelili vaučeri za smeštaj i korišćenje ugostiteljskih usluga na nekom vojvođanskom salašu ili turističko-ugostiteljskom objektu. Ima li Vojvodina mesta koja na taj način može preporučiti biciklistima iz EU?

– Realno je ukoliko Pokrajinska vlada odnosno Sekretarijat uspe da izdvoji novac za takvu vrstu subvencije. Tu se radi o dve dobre stvari. Prvo, na taj način bismo strancima koji prolaze kroz našu državu predstavili najlepše od Vojvodine, a time bismo istovremeno delimično eliminisali mogućnost da turisti nasumično biraju mesta gde će ručati ili prespavati. S druge strane, na taj način bi se nagradili oni koji su uložili određene napore da Vojvodinu predstave u najlepšem svetlu. Mnogim našim salašima, seoskim gazdinstvima i malim porodičnim vinarijama ovakav vid podrške mnogo bi značio.

DIREKTORKA INTERFESTA Nataša Budisavljević Radišić

DOMAĆA GASTRONOMIJA PLATILA DANAK GLOBALIZACIJI

Kako je dalmatinska pršuta potisnula vojvođansku šunku, a čiz-kejk štrudlu s makom i jabukama

■ **Ima li Vojvodina šta da ponudi turistima?**

– Kad se radi o gastronomiji, trpeza je šarena i na njoj je nastala prilična zbrka. Tako, recimo, u Subotici se nudi leskovački roštilj i kajmak umesto milerama kao i pršuta umesto tradicionalne vojvodanske šunke. Ali u tom pogledu nije bolja situacija ni u drugim delovima države. Letos su nam, primera radi, na Zlataru kao specijalitet kuće ponudili teletinu ispod sača s prilogom na dalmatinski način!

■ **Kažete da je napravljena prilična zbrka u gastronomiji. Možete li navesti neke primere za to?**

– Tokom gastromapiranja Vojvodine susrećemo se s neverovatnim stvarima. Za to je primer i Bela Crkva. Tamo smo odmah po dolasku saznali da se u tom kraju najviše proizvode jabuke i pečurke. Taj kraj je nekad bio vinogradarski i vinski područje, naime, Belu Crkvu su prvi naselili Nemci koji su podizali vinograd po obodu grada i svaka nemačka kuća imala je veliki vinski podrum. Odlaskom Nemaca, ali pre svega, agrarnom politikom koja je vođena u drugoj polovini prošlog veka mali proizvođači grožđa i vina bili su destimulisani pa su porodični vinogradi oko Bele Crkve iskrčeni. Danas tamo ne postoji nijedan vinograd, ostali su samo vinski podrumi. U njima se gaje pečurke, i to mnogo masovnije nego u drugim delovima države. Uprkos tome, u tamošnjim restoranima nema jela od pečuraka, ni kolača od jabuka iako se bave proizvodnjom jabuka! Nema ni tradicionalnih jela Rumuna, Čeha i drugih nacionalnih manjina koji žive sa Srbima u tom delu južnog Banata. I zato je veoma teško odgovoriti na pitanje šta danas čini lokalnu kuhinju Bele Crkve, jer vidimo da je u nju udrobljeno svega i svačega, počev od pice, cezar salate, do stranih vina. Malo je regija u Evropi i svetu koje se mogu porediti s Vojvodinom iz dva, za vrhunsku gastronomiju osnovna preduslova. Prvo, u Vojvodini su izvanredni zemljišni i klimatski preduslovi za proizvodnju hrane, drugo, multietničnost je čini jedinstvenom kulturnom i gastronomskom regijom u Evropi i svetu.

■ **Kako se onda desilo da se u vojvodanske jelovnike usele strana jela i proizvodi?**

– Jedan od razloga je globalizacija i to što ljudi danas kupuju ono što vide u reklamama, a domaći proizvođači se nedovoljno reklamiraju. S druge strane, mislim da smo se uljuljali i ne samo da ne cenimo ono što imamo nego se prema tome odnosimo nehajno. Ako pogledamo samo region, primetićemo da većina gastrobenkova potiče iz prirodno najsiromašnijih re-

gija, iz kamena i krša. Njeguški pršut, livanjski sir, paški sir samo su neki od primera.

■ **Šta bi trebalo promeniti u ponudi vojvodanske gastronomije?**

– Danak globalizacije podnela je i nacionalna gastronomija. Počela su da se gube tradicionalna jela, recepti i ukusi našeg podneblja i kao da nije dovoljno to što smo preplavljeni restoranima svih nacionalnih kuhinja sveta nego su i restorani domaće kuhinje počeli da nude umesto domaćih testenina pastu bolonjeze, dok su kitnikez, štrudle s makom i šnenokle potisnuli danas sve popularniji mafini, čiz-kejk i tiramisu. U jelovnicima restorana pronašle smo slavonski kulen, sarajevski sudžuk, dalmatinsku pršutu umesto vojvodanskog kulena iako sremački i petrovački kulen nose oznaku zaštićenog geografskog porekla. Takve stvari su u regijama koje neguju svoju gastronomiju nedopustive! Cilj nam je, dakle, da obidemo sve naše restorane, čarde, ali i proizvođače hrane i pića da sagledamo šta je ostalo od tradicionalnih jela ovog prostora i da pokušamo da ih vratimo u savremenom obliku na trpezu. Cilj je da dobijemo vojvodansku gastronomiju kao turistički proizvod i kvalitet kakvim bi domaći i strani turisti bili oduševljeni.

■ **Za iduću godinu pored tradicionalnog vinskog festivala Interfest najavljen je i gastrofestival u Novom Sadu?**

– Taj festival će prikazati najlepše ukuse Vojvodine. Predstavićemo najbolje restorane, najbolje male proizvođače hrane i pića, najlepša stara jela...

■ **Zbog čega su se vinski vitez Nataša Budisavljević Radišić i nekadašnja poslanica Skupštine Vojvodine Jadranka Beljan Balaban odlučile za takvo istraživanje i za kad planirate završetak tog velikog posla?**

– Plan je da do kraja marta završimo posao mapiranja i analize prikupljenih podataka. Za ovo istraživanje smo se odlučile jer je to jedini način da sagledamo realno stanje i potencijale. Jadrankino iskustvo na podizanju turističkih resursa i razvojnim programima lokalnih sredina i moj dugogodišnji rad s proizvođačima vina i promocijom domaćih vinarija od naših restorana do stranih tržišta naučili su nas da se posao najbolje obavlja u neposrednom kontaktu s ljudima. Kad se radi o gastronomiji, Vojvodini nedostaje detaljno sagledavanje tog resursa i dobar marketing. U toku ovog posla obe se rado prisećamo svih starih ukusa s kojima smo se susretale u detinjstvu i koji su nepravedno gurnuti u zaborav i nepravedno zapostavljeni u našim restoranima ali i domovima.

ODLIČNI POSLOVI NA NOVOSADSKOJ PRODUKTNOJ BERZI

STALAN RAST CENA I PROMETA

Trend cenovnog rasta se nastavlja. Roba prometovana preko Produktne berze skuplja je od one čiji je promet zabeležen prošle nedelje. Takođe, količinski obim berzanskog prometa beleži konstantan rast usled spuštanja berzanskih provizija, kao i uvođenja novih usluga za svoje članove. Od 28. novembra do 2. decembra 2016. ukupno je prometovano 2.875 tona robe, što je za 7,28% više nego prethodne nedelje. Finansijska vrednost prometa iznosila je 57.403.500 miliona dinara, što je za 14,39% više nego prethodnog meseca.

Kukuruz je tokom cele nedelje beležio uzlazni trend. S cene od 15,40 din./kg bez PDV-a, koliko je koštao početkom nedelje, cena je skočila na 15,90 dinara na samom kraju nedelje. Nedeljni ponder iznosio je 15,66 dinara bez PDV-a (17,22 sa PDV-om), što je rast od 2,67% na nedeljnom nivou.

Pšenica je skuplja u proseku za 8,05%, a prosečna cena je iznosila 18,09 dinara (19,90 sa PDV-om). Celokupna situacija na ovom tržišnom segmentu izazvala je rast cene hlebnog zrna. Pre svega, za to su zaslužni faktori manjih zasejanih površina usled nepovoljnih vremenskih uslova, kao i veća potražnja izvoznika.

Trend rasta na tržištu žitarice preslikao se i na tržište soje. Zrno je poskupelo za 6,40% u poslednjih nedelju dana, na nivo od 43,63 din./kg bez PDV-a (47,99 sa PDV-om). Usled rasta cena kukuruza, pšenice i soje, PRODEX je za viši za 6,02 poena i nalazi se na nivou od 205,55 indeksnih poena.

U Čikagu je od prethodne nedelje pšenica pojeftinila za 7,47%, a kukuruz za 5,42%. Soja je u Čikagu jeftinija za 0,44% nego prošle nedelje, a sojina sačma za 1,74%.

U Budimpešti je martovski fjučers na pšenicu pojeftinio za 1,17%. U Parizu je pšenica za 4,75% jeftinija nego prošle nedelje, a kukuruz je takođe pojeftinio za 1,5%.

Intervju

DRAMATURG I PISAC Petar Grujičić

Autor: Zoran Surla

Foto: Miloš Pavkov

Jaša Ignjatović opravdano žigosan kao mađaron

Smatrao je da su književnost i politika dve odvojene sfere pa je i to verovatno bio razlog zašto savremenici nisu imali veliki otpor prema njegovim knjigama, a kamoli današnja publika, koja o njegovim političkim stavovima jedva da išta zna

U Srpskom narodnom pozorištu održana je premijera predstave „Večiti mladoženja“, urađene prema istoimenom romanu Jakova Ignjatovića u režiji Darijana Mihajlovića. Jašin tekst aktuelniji je možda nego što je ikad bio, a dodatno ga je prilagodio dramaturg Petar Grujičić.

Koliko god da je cenjen kao književnik, Ignjatović se pamti i po, najblaže rečeno, kontroverznim političkim stavovima i delanju u vremenu srpskog nacionalnog poleta 19. veka u Habzburškoj monarhiji.

■ **Kako je Ignjatović uspeo među Srbima kao književnik iako je proglašen za nacionalnog izdajnika zbog podrške Mađarima 1848/49?**

– Naprosto zato što je Ignjatović naš prvi prozaista sa zaokruženim, originalnim i relativno obimnim opusom. U pojedinim aspektima njegovo delo nije imalo konkurenciju ni do današnjih dana, pre svega zahvaljujući tipologiji likova s prilično složenom psihološkom, kulturnom i etničkom motivacijom. Kod nas je dugo vremena uživao reputaciju srpskog Balzaka, što zaista nije mali kompliment, koji je pritom i umesan. Srećom, on je smatrao i to da su književnost i politika dve odvojene sfere pa je i to verovatno bio razlog zašto savremenici, kao i u Balzakovom slučaju uostalom, nisu imali velik otpor prema njegovim knjigama, a kamoli današnja publika, koja o njegovim političkim stavovima jedva da išta zna.

■ **Da li je Ignjatović bio „mađaron“ ili rodoljubac?**

– Žig „mađarona“ mu je pripisan iz opravdanih razloga. Još tačnije bi se moglo reći da je bio i rodoljubac, ali u pejorativnom značenju koje je, zahvaljujući Steriji, postalo neizbežna odrednica te reči. Dakle, rodoljubac manje kao politička, moralna ili nacionalna, a više kao antropološka odrednica za osobe koje u političkim previranjima gube svaki identitet i postaju kameleoni. Kao i za Steriju, međutim, 1848. godina bila je za Ignjatovića prekretnica i gubljenje iluzije u celishodnost revolucionarnih pokreta. Ima razlika, ali i upadljivih sličnosti između ova dva velika pisca, poput spremnosti da se zauzme radikalno suprotno, ponekad iracionalno stanovište u odnosu na većinska raspoloženja.

■ **Šta je u drugoj polovini 19. veka značilo biti Srbin i protivnik Svetozara Miletića?**

– Ako je suditi po Ignjatovićevoj

sudbini, prezir okoline i beneficije mađarskih vlasti. To zaista jeste bila neka vrsta konvertitstva, ali od strane nekog ko se i nije baš preterano osvrtao na druga mišljenja. Jovan Skerlić je ostavio upečatljiv Ignjatovićeve portret, gde ga opisuje ne kao nemoralnog, već kao bezmoralnog čoveka koji je uvek težio da se razlikuje od drugih. Pa je i to konvertitstvo, po svojoj prilici, bilo jedan od načina da se naglasi njegovo razlikovanje od okoline. Za nas je, međutim, teško da procenimo šta je ono sve podrazumevalo na psihološkom planu jer danas skoro da više ne postoji mogućnost dobrovoljnog prelaska u neku drugu kulturu, konfesiju ili geografsko podneblje (a još manje političku stranku) koji bi podrazumevao toliku promenu za pojedinca.

■ Koja su njihova najvažnija međusobna neslaganja?

– Najveća sporenja ticala su se podrške Mađarima u borbi protiv Beča i realnih kapaciteta da Srbi konstitušu Vojvodinu u okviru dvojne monarhije. Još veće su razlike bile u njihovim temperamentima – Miletić je bio narodni tribun i revolucionar, a Ignjatović čovek pustolovnog duha, egoista, nesklon revolucionarnim idejama, pa čak ni bilo kojoj vrsti političkog entuzijazma. Iako stalno politički angažovan, ni u jednoj životnoj fazi ne ostavlja utisak velikog idealiste. Danas bi ga verovatno zvali pragmatičarem.

■ Koliko je Ignjatović svoje političke stavove unosio u tekstove?

– Skoro u neznatnoj meri iako je bio dosta šizofren u ideološkom tretmanu teme i likova. Dok čitate „Večitog mladoženju”, na primer, jasno vidite pristrasnost da se idealizuje Sofra Kirić na račun generacije njegovih sinova. A onda vidite kako lik Samike Kirića postepeno osvaja pisca i postaje predmetom njegove identifikacije mimo prvobitne namere da ga ismeje kao oličenje dekadencije i degeneracije. Ta pozicija u kojoj lik ovladava autorom nije usamljen slučaj u književnosti, ali pre više od dvadeset godina kada sam pisao „Fiškala galantoma”, taj perverzni obrt mi je privukao pažnju kao naročit kuriozitet.

■ Da li danas njegovo delo uživa status koji zaslužuje?

– Potvrda statusa nečijeg dela nije u jubilejima, proslavama i komemoracijama, nego u uticaju koji ima na novu književnost. Nadam se da će i nova premijera Večitog mladoženje u izvođenju SNP-a u režiji Darijana Mihajlovića potvrditi status njegovog dela. Tipologija Ignjatovićevih likova je, ponavljam, jedinstvena i dan-danas inspirativna. Kao drama-

turgu i scenaristi, na primer, teško mi je da razumem kolektivnu glupost da se u poslednjoj deceniji ekranizuje čitavo delo Mir-Jam i na to straće gomile novca, a da nikom ne padne na pamet da ekranizuje Milana Naranđića ili neke druge Ignjatovićeve romane koji su po temi, žanru i dramskoj strukturi uobličeni na prilično dovršen i moderan način.

■ Po čemu je Ignjatović i sada savremen, osim što većitih mladoženja ima više nego nekad?

– Uzmite, na primer, njegov stil koji je nekad ocrnjivan kao „telegrafski” zbog kratkoće i lapidarnosti opisa, a koji bi danas, da se radi o savremenom piscu, verovatno nazvali „scenarističkim”. Dakle, stilom koji znatno bolje komunicira s inače prilično sniženim pragom prosečne čitalačke pažnje nego većina književne klasike. Pa onda i ta Ignjatovićeva „bezmoralnost” koju opisuje Skerlić, kao da je više u dosluhu s našim ciničnim dobom nego s bilo kojom prethodnom epohom. Uopšte, Ignjatovićevo iskustvo je toliko neobično, avanturističko, s čitavim rupama višegodišnjih odsustvovanja i mistifikacijama koje je ponekad sam podsticao (kao ono o boravku u Legiji stranaca, na primer), da skoro liči na biografije nekih angloameričkih pisaca s početka 20. veka. I sve je to kod njega prikazano na simbolički način, prilično hladno i objektivno, izvan svake politike, pa čak i lične pristrasnosti.

■ Da li je sudbina sinova i ćerke Sofre Kirića bliža porodičnim prilikama 21. nego 19. veka?

– Sličnost je zaista upadljiva, pre svega zbog tragičke teme o nemogućnosti ljudske emancipacije. Društvo, jednako kao i pojedinci, posle faze ekonomskog sticanja dolazi na prag zadovoljenja svojih želja, ali ga to, umesto do imaginarne društvene, religiozne ili seksualne slobode, vraća u konflikte, dekadenciju i neke pretcivilizacijske stadijume. To nije samo naš lokalni nego i globalni trend.

■ Zašto su gotovo nestali Srbi Sentandreje i Pešte?

– Reditelj Darijan Mihajlović letos je došao sa zanimljivim predlogom da radnju i likove Večitog mladoženje premostimo u ambijent srpske dijasporu u Sjedinjenim Državama tokom 80-ih, s tezom i predosećajem da bi se time, na osnovu i njegovog ličnog iskustva, mogla povući paralela sa sudbinom sentandrejskih Srba u 18. veku. Ti paradoksi napredne emancipacije i konzervativnog zatvaranja naših zajednica u tradicionalne okvire sve do njihovog potpunog rastakanja, nažalost, karakterišu

U pojedinim aspektima Jašino delo nije imalo konkurenciju ni do današnjih dana, pre svega zahvaljujući tipologiji likova s prilično složenom psihološkom, kulturnom i etničkom motivacijom

mnoge generacije naših emigranata i pečalbara u poslednjih sto godina, a u čije preteče možemo uvrstiti i stare žitelje Sent Andreje. U tom smislu, predstava u SNP-u bi, na skoro eksperimentalan način, mogla pružiti odgovor i na vaše pitanje. **IR**

Aleksandar Bursać, DIREKTOR JKP ZOOHIGIJENA I VETERINA NOVI SAD

Prepolovljen broj odštetnih zahteva za ujede pasa lutalica

Cilj nam je da napuštene životinje ne borave više na ulicama našeg grada jer svaka mora imati odgovornog vlasnika

Autor: Marija Magdalena Idei Trifunović

Javno komunalno preduzeće Zoohigijena i veterina Novi Sad osnovano je u januaru 2014. godine i od tada je na čelu tog preduzeća Aleksandar Bursać. Javno preduzeće Zoohigijena ima obavezu da hvata, zbrinjava napuštene i izgubljene životinje i pruža im veterinarsku negu i smeštaj u prihvatilištu za životinje, da kontroliše i smanjuje populacije napuštenih pasa i mačaka i neškodljivo uklanja leševa životinja s površina javne namene do objekta za sakupljanje, preradu ili uništavanje otpada životinjskog porekla, a ima i druge aktivnosti kojima se uređuje veterinarstvo i dobrobit životinja. Zoohigijeni je poveren na

upravljanje objekat Prihvatilišta za životinje na Putu Šajkaškog odreda b. b. Novi Sad, gde se zbrinjavaju psi i mačke s ulica.

Za dve godine, koliko preduzeće postoji, slika gradskih ulica promenila se kada je reč o napuštenim životinjama. Ove godine biće oko 300 odštetnih zahteva, što je više od upola manje nego 2015. godine.

■ **Kako ste uspeali da smanjite broj tužbi?**

– To je sad opadajuća kriva jer je ogroman broj napuštenih životinja prošao kroz naše preduzeće, mnoge smo udomili. Istina je da su odštete i dalje veoma visoke i otežavaju rad preduzeća jer bismo taj novac koristili kao investicija, umesto na odštetne zahteve.

I pored toga uspevamo da plate svim zaposlenima redovno isplaćujemo. Takođe, uspešno je i redovno tekuće održavanje preduzeća. Izveštaji revizora o našem poslovanju su pozitivni. Infrastrukturno nas podržava gradski budžet – dobili smo novac za kapitalne investicije pa smo kupili vozni park i završili prvu fazu prihvatilišta za napuštene životinje.

■ **Da li ste stali na put lažnim tužbama kad je reč o isplati odštetnih zahteva za ujede pasa na novosadskim ulicama?**

– U tim slučajevima ima previše koincidencija da bi sve to izgledalo slučajno. Gradonačelnik Miloš Vučević na te slučajeve bacio je novo svetlo učinivši problem transparentnim i ukazujući na njega na stalnim konferencijama gradova. Ta praksa nije problem samo našeg grada nego svih gradova u republici. Međutim, nije isto ako vas ujede pas u Novom Sadu ili u Leskovcu, Pirotu jer su presude drastično različite, a najviše su kazne upravo u našem gradu. Pitanje je zašto je drukčije u tim opštinama. Preporučili smo lokalnoj samoupravi da se građani, kad ih pas ujede, najpre obrate nama, a ne advokatima, da bismo izašli na teren i utvrdili o kojoj se životinji radi, kao i to da li je pas čipovan i ima li vlasnika. Jer pred sudom nemate potrebe da dokazujete koja vas je životinja ujela, apriori se veruje oštećenom da mu je ozledu nanela napuštena životinja koja nije imala ogrlicu i vlasnika i uz to se prilaže lekarski zapisnik o ozleđi. A tvrdim da je od 100 ujeda na ulici preko 50 ujeda pasa koji imaju vlasnika ili poluvlasnika.

■ **Kako ocenjujete rad na terenu?**

– Novosadska lokalna samouprava ima prihvatilište za napuštene životinje. NVO koje se bave zaštitom životinja i Svetska zdravstvena organizacija ocenile su ga zadovoljavajuće rekavši da su grad i naše javno preduzeće napravili dobre početne korake i rezultate u zbrinjavanju napuštenih životinja. Koliko su dobri rezultati našeg rada vidi se i u tome što smo stekli poverenje javnog mnjenja. Veoma je važno da se sve više ljudi prvo obraća nama, što i jeste bio cilj ovog preduzeća prilikom osnivanja.

■ **Koji je krajnji cilj koji bi trebalo da se postigne da napuštene životinje ne ugrožavaju život građana?**

– Prema programu Svetske zdravstvene organizacije, cilj je da za 10 godina u gradovima jugoistočne Evrope, pa i u našoj zemlji nema napuštenih životinja na ulici. To ne znači bukvalno da pasa lualica nema na ulicama, radi se više o lateralnom pristupu, o odgovornom vlasništvu, pokretanju javnog mnjenja, radu inspekcijских organa. Cilj nam je zajednički i svima bi trebalo da bude isti – da napuštene životinje ne lutaju više ulicama našeg grada jer svaka životinja mora imati odgovornog vlasnika. Trenutno mnogi neodgovorni vlasnici napuštaju svoje ljubimce, ne čipuju ih pa je teško u nekim slučajevima identifikovati čiji je pas. Uredno prijavljujemo inspekciji sve pse koje nađemo na ulici i ako se utvrdi da oni imaju vlasnika, sledi i kazna.

U narednoj godini konkurisaćemo za kapitalne subvencije za dalje osavremenjavanje preduzeća da bismo što bolje i ažurnije mogli reagovati i izaći u susret sugrađanima

■ **Imate li dovoljno zaposlenih s obzirom na obim posla i terenski rad?**

– U preduzeću imamo 41 zaposlenog. S obzirom na teren koji pokrивamo, mislim da imamo malo ljudi i da bi moglo biti još zaposlenih, ali na snazi je republička odluka o zabrani zapošljavanja i mislim da nas ima dovoljno.

■ **Na koji način se biraju životinje koje završavaju u prihvatilištu, a koje vraćate na ulicu?**

– Stalno komuniciramo s ljudima koji žele humano da rešavaju ove probleme, kao i s javnim mnjenjem koje je uključeno u naš rad. Ukoliko oni ocene da mogu brinuti i hraniti neku napuštenu životinju, nakon sterilizacije i kastracije i primarne veterinarske pomoći, te mikročipovanja na adresu gradske komunalne uprave i vakcinacije protiv besnila, psa ili mačku vraćamo na lokaciju odakle smo je uzeli. Ukoliko ne mogu da se brinu ili su životinje i nakon kastracije i sterilizacije agresivne, onda ih zadržavamo u prihvatilištu gde prolaze program resocijalizacije na kom rade brojni volonteri različitih profila koji su uključeni u rad. Svaka životinja ima svog odgovornog vlasnika, samo ga treba pronaći.

■ **Na koji način udomljavate životinje?**

– Uključili smo nekoliko javnih ličnosti koje nam pomažu da udomimo pse i mačke jer smo istomišljenici i zajednički pronalazimo udomitelje. Prisutni smo svuda jer nemamo mogućnosti da se reklamiramo po medijima, reklamiramo se na našem sajtu i dolazimo na izložbe pasa mešanaca koje se organizuju svake godine u Novom Sadu uz pomoć lokalne samouprave i Kinološkog saveza Srbije ili u nekom drugom gradu i na internacionalnim izložbama rasnih pasa. Kad god se pojavimo na takvim manifestacijama, udomimo po nekoliko desetina pasa. To su pozitivni odgovori na naš rad. Na samom početku našeg rada usvojili smo strategiju da nema ni humane eutanazije, izuzev slučajeva kada po zakonu o dobrobiti životinja zbog teških hroničnih bolesti životinje mogu biti eutanazirane, što potpisuju doktori veterine s licencom. U našem prihvatilištu bilo je veoma malo eutanazija. Grad je odvojio novac da životinje hranimo sve dok im ne nađemo udomitelja, a kapacitet prihvatilišta po projektu je 350 životinja i, po mom mišljenju, ne treba ga povećavati.

■ **Koliko imate poziva Novosađana da**

intervenišete na terenu zbog napuštenih životinja?

– Imamo dosta poziva i trudimo se da na sve njih odgovorimo, gotovo trenutno, što je u našem interesu. Reagujemo hitno i na svaki poziv i kada se pojavi bilo koja zarazna bolest, intervenišemo u vanrednim situacijama kao što su poplave i požari u privatnim kućama i gazdinstvima jer smo mi jedini pozvani da izvlačimo leševe životinja, da pomognemo ljudima i da posle saniramo teren.

■ **Kako tretirate animalni otpad?**

– Trenutno u Srbiji rade dve kafilerije. Nekoliko lokalnih samouprava ima rešen taj problem ili je započeto rešavanje podizanjem regionalnog centra za kategorizaciju takvog otpada, a radi se o hladnjačama gde se privremeno smešta kategorizovan animalni otpad, a nakon određenog vremena, kada se kapacitet hladnjače popuni, leševe odnosimo u spalionicu u Somboru. Takođe, u određenim slučajevima, najčešće hitnim, a s dozvolom republičke veterinarske inspekcije mogu se napraviti i javne grobnice koje se sterilizuju i prostor se dezinfikuje.

■ **Da li se odazivate na pozive građana ako u gradu uoče divlje životinje, naročito besne lisice?**

– Apsolutno i ne treba dizati paniku kada je besnilo u pitanju jer se poslednjih godina obavlja oralna vakcinacija iz vazduha tako što se bacaju mamci s vakcinom koje životinje pojedu. I taj način vakcinisanja doprineo je da se silvatično besnilo koje se širi među divljim životinjama, potpuno iskoreni. Važno je reći da i zemlje u okruženju rade oralnu vakcinaciju. Inače, lisice je upravo besnilo desetkovalo. Uvek postoji mogućnost da se pojavi besna životinja, ali mi se odazivamo na svaki poziv građana kad primete lisicu koja se približava naseljenom mestu. Imali smo više intervencija toga tipa i radilo se uglavnom o životinjama koje su bile u potrazi za hranom. Ali toga ima i u razvijenim državama jer te životinje dolaze da se hrane na lako dostupne izvore poput kontejnera.

■ **Koji su planovi za narednu godinu?**

– Ova lokalna vlast ozbiljno rešava probleme s napuštenim životinjama na civilizovan način. U narednoj godini konkurisaćemo za kapitalne subvencije za dalje osavremenjavanje preduzeća da bismo što bolje i ažurnije mogli reagovati i izaći u susret sugrađanima. U planu je osnivanje karantinskog prostora za smeštaj velikih životinja, tekuće održavanje opreme u prihvatilištu, planiranje i nabavku vozila većih kapaciteta za uklanjanje animalnog otpada, izradu projekta poliklinike na Futoškom putu, čime bismo postali konkurentni na tržištu za veterinarske usluge. Takođe planiramo da investiramo u izradu projekta za regionalni centar za uklanjanje animalnog otpada, gde bismo imali na jednom mestu kapacitet za Južnobački okrug, što je uvek jeftinije i korisnije. A u bliskoj budućnosti, tj. do 2020. godine, promenom generalnog urbanističkog plana trebalo bi da dobijemo i groblje, što je civilizacijska tekovina. **BR**

Autor: Marija Magdalena Idei Trifunović

Budući odnos SAD prema Balkanu s jedne strane uslovljen je dugoročnijom američkom strategijom, ali i potencijalnim izmenama koje će svakako uslediti nakon pobeđe Donalda Trampa, ocenjuje geopolitičar dr Dragan Petrović.

■ **Koliko duboke mogu biti te promene?**

– Mislim da će na globalnom planu pod Trampom biti izražena strategija poboljšanja odnosa s Rusijom i smanjena ukupna napregnutost u spoljnopoličkom domenu te pokušano saniranje unutrašnjih ekonomsko-socijalnih problema Amerike, restrukturiranje njenog industrijskog i infrastrukturnog elementa, pooštavanje migracione politike. Islamski faktor će se tretirati s više opreznosti, manje će se ulagati u nevladin sektor, uključujući i smanjenje intenziteta ili čak privremeno odustajanje od koncepta „obojenih revolucija” širom sveta. Na Balkanu će, sledstveno tome, biti opreznija politika, što bi značilo pokušaj postizanja kompromisa koliko je i gde je to moguće s Rusijom, umesto dosadašnjeg koncepta zatezanja odnosa i povremenog sukobljavanja s Moskvom u vezi s nizom pitanja. Ukrajinska kriza i uvođenje sankcija Rusiji iz SAD i EU, briselska blokada realizacije koncepta Južnog toka, paralelno s krizom u Siriji, turbulencijama u vezi s Turskom, pokušaj uvlačenja Crne Gore u NATO mimo referenduma i realno nepostojanje demokratskog kapaciteta njene populacije u vezi s tim, zaoštavanje unutrašnje krize u Makedoniji pa i migrantska kriza uopšte i ekonomska kriza u Grčkoj.

■ **Problema ima još bliže nama?**

– Naravno. Stalne napetosti u vezi sa KiM, ali i na relaciji Sarajevo – Republika Srpska, sve je to zaoštavalo odnose na Balkanu i u širem regionu, ali i protivrečnosti na relaciji Vašington – Moskva. Amerika je u principu dosad bila nosilac zaoštavanja politike na Balkanu, različitih oblika pritisaka i destabilizacije niza zemalja, uključujući i Srbiju i srpske prostore u celini. Sada je prilika za izvesno poboljšanje američke politike, pre svega u pravcu traženja kompromisa s Rusijom.

■ **Konkretno koje se promene u politici i ekonomiji mogu desiti u odnosima između Amerike i Srbije?**

– Pre bih se usudio da prognoziram umanjeње strahovitog dosadašnjeg pritiska u pravcima potpuno suprotnim esencijalnim srpskim

Intervju

GEOPOLITIČAR dr Dragan Petrović

Trampova politika prema Srbiji biće blaža

Amerika je u principu dosad bila nosilac zaoštavanja politike na Balkanu, a sada je prilika za izvesno poboljšanje pre svega u pravcu traženja kompromisa s Rusijom

geopolitičkim interesima nego što bi smo to mogli nazvati menjanjem postojećeg kursa. Ali kada tome dodamo manju podršku Vašingtona brojnim NVO na našim prostorima, ideološkom neomondijalnom i neoliberalnom konceptu, što će svakako slediti, to će mnogo značiti za nas. Što se tiče Crne Gore, šteta je što ranije nije usledila ova promena jer je mnogo uloženo u uvlačenje ove zemlje u NATO, čemu se protivi najveći deo stanovništva. Ipak, suočeni s čudovišnim razmerama Đukanovićevih optužbi za izmišljeni državni udar, uperenih protiv opozicije (Demokratski front, pre svega), mislim da i međunarodni faktor i sam Vašington mogu tražiti mekša i primerenija rešenja oslonjena na veći demokratski kapacitet i traženje kompromisa, čiji bi maksimalan dobitak bio i odustajanje od uvlačenja zemlje u Alijansu bez referendumu i odlaganje ovog pitanja. U tom pravcu raduje saznanje da Trampov čovek u Senatu Korker nije požurio da ratifikuje pristupanje Crne Gore NATO-u.

■ Šta očekuje Dodika?

– Republika Srpska se svakako može nadati smanjenju pritiska, posebno s obzirom na opciju da je Tramp pobedio na predsedničkim izborima. Srbija, čija vlast s Vučićem na čelu ispunjava manje-više sve zahteve Vašingtona i Brisela, koji se redovno kose s esencijalnim srpskim nacionalnim interesima, dobija predah i manevar za povoljniju politiku. No, sumnjam da je ona u praksi moguća bez promene vlasti u Beogradu, a nažalost, parlamentarna opozicija je razjedinjena, režim je guši, neorganizovana je i prilično slaba, o čemu govori i raspad DSS-a. Alternativa svemu tome nakon Bregzita i Trampove pobjede jeste povećavanje šansi za nove promene tokom 2017. u Evropi, posebno u Francuskoj, što se može povoljno najzad odraziti i na samu Srbiju. Posebno ako imamo u vidu da će ruski uticaj svakako porasti na našim prostorima.

■ **Da li će i Evropa prihvatiti blažu politiku Amerike prema nama ukoliko Tramp zaista bude promenio svoju politiku prema Srbiji?**

– Evropska unija se nalazi u dosta teškom položaju, kako onom konceptualnom u vezi sa samom idejom i perspektivama Unije, tako i u pogledu sve manje podrške koju ima među stanovništvom, pa i s povećavanjem izazova u geopolitičkom smislu. Ono što se teško moglo predvideti jeste da u samim atlantističkim centrima, SAD i Britaniji, pod pritiskom nezadovoljstva širih narodnih masa postojećim neoliberalnim konceptom i nametnutom ulogom iz globalnih

(pre svega finansijskih) centara moći, ovim zemljama nije lako da predstavljaju „centar imperije” i branioc neoliberalizma. Dakle, u samim tim silama bilo je pobune običnog čoveka, što je u ovoj kalendarskoj godini rezultiralo Bregzitom odnosno izborom Trampa.

■ I Evropska unija se menja?

– EU je i u ovoj godini produbila svoju krizu legitimiteta u odnosu na biračko telo, jer su, poput prošlogodišnjeg referendumu u Grčkoj i ranijih godina sličnih referendumu u vezi s ingerencijama EU u nizu drugih zemalja (Francuska, Holandija, Danska, Irska...), referendumu pored Bregzita održani sa sličnim negativnim rezultatom direktno ili indirektno u vezi s ingerencijama i interesima Unije i u Holandiji, Mađarskoj i sada Italiji. Predsednički izbori koji predstoje u Francuskoj na proleće 2017. godine veliki su izazov za opstanak EU, kako znamo, uzimajući u obzir činjenicu da Marin le Pen, pre svega, potom Melanšon, od ozbiljnih kandidata za predsednika, dovode u pitanje svojom politikom postojeće ustrojstvo i čak opstanak Unije.

■ Može li Srbija u boljim političkim okolnostima napredovati ekonomski?

– Najveći problem u Srbiji, još od 2000. godine, a ranije najviše zbog rata u okruženju i sankcija, jeste nesputana primena neoliberalnog ekonomsko-socijalnog modela, i to u vrlo rigidnoj formi. I to čak i danas, pošto je ovaj model praktično doživeo svoj ključni udarac izazivanjem velike svetske ekonomske krize, te njegovom zamenom, ili makar modifikacijom u nizu zemalja koje su ga dotad primenjivale. Kako sledeće godine dospeva na evropskom putu obaveza prodaje zemljišta i nekretina strancima, što dosad vlasti nisu pokušavale prolongirati ili izbeći, nova provalija se pojavljuje ukoliko ne bude ozbiljnog zaokreta u politici zemlje.

■ Tramp je najavio i da će s Rusijom imati drugačiju politiku, šta to za nas znači?

– Tramp je pokazao u svojim izjavama u kampanji veću spremnost na saradnju s Rusijom, uvažava Putina, i bez obzira na to da će i u tom pravcu u praksi biti izložen različitim pritiscima i sugestijama, kako od establišmenta u SAD tako i od Britanije i drugih saveznika, perspektiva poboljšanja odnosa između Vašingtona i Moskve je velika, mnogo veća nego ranije. To bi moglo značiti dogovor u vezi s mnogim pitanjima u svetu uključujući, naravno, Siriju. Ostaje da se vidi kako će to biti u praksi. Rusija je već pokazala spremnost da sa Sr-

Evropska unija se nalazi u dosta teškom položaju, kako onom konceptualnom, same ideje i perspektive Unije, tako i po pitanju sve manje podrške koju ima među stanovništvom, tako i sa povećavanjem izazova u geopolitičkom smislu

bijom realizuje niz pitanja s kojima se u međuvremenu prilično tapka u mestu. Baza za vanredne situacije u Nišu nije potpisana, nije još realizovana preostala tranša zajma od oko milijardu dolara koji je odobrio još tadašnji predsednik Rusije Medvedev prilikom posete Beogradu pre sedam godina. Privredna saradnja, ulaganja u infrastrukturu, potom saradnja u vojnom domenu – tu se takođe nije preterano postiglo niti odmaklo. Sada pak kada će pritisak na zvanični Beograd verovatno oslabiti iz Vašingtona, može se očekivati da bi se u saradnji s Rusijom mogao postići izvestan napredak, verovatno daleko manji nego što to okolnosti dozvoljavaju a naša javnost očekuje, ali ipak napredak.

■ Tramp je pozvao novog načelnika Srebrenice Mladena Grujičića na molitveni doručak. Šta to znači?

– Mislim da je to svakako dobar znak i u simboličkom i u širem značenju. **BR**

BOGATA PONUDA EVROPSKE PRESTONICE KULTURE

BAJKOVITA ZIMA U NOVOM SADU

Novi Sad, Újvidék ili Neusatz već tri stotine godina prostor je raznolikog i bogatog kulturnog nasleđa mnogih naroda koji u njemu žive. Jedna od deset najboljih evropskih turističkih destinacija u 2016. godini i evropska prestonica kulture za 2021. godinu, ove zime otvoriće ne samo svoja vrata za sve posetioce već i svoje srce svima koji nađu načina da u novosadskoj zimskoj bajci i uživaju, najavljuju u TONS-u.

Dođite u grad muzeja, galerija, arhitekture, najrazličitijih i najraznovrsnijih manifestacija poput internacionalno nagrađivanog muzičkog festivala Exit, u grad sjajnih domaćina. Dođite u jedan od retkih gradova čije ime stranci koji su ovde boravili, izgovaraju s osmehom, i uverite se zašto je tako. Pozivamo vas da prve praznične trenutke dolazeće 2017. dočekate u Novom Sadu, proslavljajući dva Božića i dve Nove godine.

Između dva Božića, između julijanske i gregorijanske Nove godine, u Novom Sadu živi vreme radosti, srećnih trenutaka, dari-

vanja i deljenja. U vreme zimskih prazničnih svečanosti novosadski trgovci i ulice su koncertni podijumi i dvorane, mesta univerzalnih poruka ljubavi, sreće i mesta otvorenog srca za sve ljude. Muzika i ples, sreća i davanje, zadovoljstvo i uzajamnost, nekonvencionalnost i otvorenost, tolerancija i prihvatanje, kreativnost i nova iskustva, postaviće Novi Sad u vaša srca zauvek.

U novogodišnjoj noći dozvolite sebi neponovljivo iskustvo uživajući u novogodišnjem koncertu na Trgu slobode, u pesmi i igri, radosti i opuštenoj atmosferi. Događaj je tradicionalno postao mesto okupljanja starih prijatelja rasutih po svetu i mesto novih druženja iz kojih se rađaju neka nova prijateljstva ili buduće ljubavi. Zato već sada svojim prijateljima zakažite susret u Novom Sadu na mestima koja već znate ili koja želite da upoznate i zajedno udite u novo leto.

Pozivamo vas da osetite novogodišnju toplinu ravničarskog grada, da se prepustite laganoj šetnji ulicama i pesmi njenih svirača, da uzvratite osmeh slučajnim prolaznicima. Razmenite iskrnu i osetite prazničnu euforiju na trgovima, u pasažima i na pi-

jacama. Zastanite pred uličnim crtačima, prođite Božićnom ulicom i svojim čulima poklonite uživanje u vojvođanskim slatkišima. Okusite neka od brojnih domaćih vina ili raznolikih tradicionalnih jela koja su savršena i neponovljiva kombinacija kuhinja od Beča do Istanbula.

Novi Sad sugrađanima i svima koji se u njega upute tokom decembra i januara, ponudiće magične i nezaboravne trenutke. Novosadski Trg slobode biće Novosadski Winterfest – mesto na kojem ćete moći da se ugrejete i pesmom i hranom i divnim ambijentom, da budete humani, da zapevate, da ponesete suvenir, da uživete u umetnosti, kao i da se prvi put posle 50 godina novosadskim centrom provozate kočijama. Bajka se ovde ne završava... Fijaker vas može odvesti i do Ledene šume u koju će se tokom prazničnih dana pretvoriti novosadski Dunavski park. Klizalište će biti sve njegove staze i ova ledena oaza usred ravnice, biće pravi događaj za sve uzraste. Više informacija možete pronaći na sajtu Turističke organizacije Grada Novog Sada – novisad.travel. **R**

U SUBOTU 17. KONCERT GODINE

Od Harlekina do Goblina

Autor: Marija Magdalena Idei Trifunović

Tradicionalni Koncert godine, 17. po redu, biće održan u subotu, 10. decembra, u velikoj sali Spensa. Koncert počinje u 16 sati a prvi će svirati Harlekin, grupa koja je pobedila na Gitarijadi u Kisaču, a koncert će zatvoriti Goblini, čiji je nastup najavljen 50 minuta posle ponoći. Debitant Koncerta godine je i mladi neafirmisani bend Hadži prodane duše, pobednici 50. zaječarske Gitarijade, koji će svirati u 16.35 sati, zatim slede: u 17.10 Čovek vuk, u 17.50 očekuje se nastup grupe Direktori, posle njih u 18.35 sviraju Bjesovi, u 19.25 nastupaju Irie FM, u 20.20 Kolja i Grobovlasnici. U večernjim satima, a prema satnici u 21.20 na binu će izaći bend Urban&4, posle njih u 22.25 Van Gogh, u 23.25 nastupaće Ritam nereda i na kraju Goblini.

Goblini će četvrti put zaredom svirati na Koncertu godine i promovišaće singl „Marjane, Marjane”, s kompilacijskog albuma posvećenog pokojnom Tusti „Za Tebe – tribute to KUD Idijoti”.

– Koncert godine nam je uvek bio koncert godine. Tri godine zaredom sviramo, možda ove godine neće biti mnogo čega novog, sviraćemo i to je dovoljno, publika nas dobro zna – najavio je na konferenciji za novinare bas gitarista Vlada Kokotović.

Van Gogh je nastupao na prvom Koncertu godine, davne 1993, a ova godina im je slavljenička jer obeležavaju trideset godina od osnivanja benda. Tim povodom spremili su specijalni retro nastup i na repertoaru će biti numere iz ranije faze karijere, kaže frontmen Zvonimir Đukić Đule.

– Zadovoljstvo mi je što ćemo na-

stupiti s cenjenim kolegama koje su svoj život posvetile muzici i koje su prošle kroz najgoru vreme, tokom devedesetih i došle u ovo novo, melanholično, u potrazi za nekim magičnim vremenom. Van Gogh se nije pretvorio u pokretni muzej, i dalje smo na točkovima. Svirali smo prvi Koncert godine, bila je to godina u kojoj se rađala neka nova vatra, niko se od nas nije odrekao svog puta, zato smo tu gde jesmo. Pažljivo smo gradili nešto što se zove dostojanstvo i ukus, te ćemo dati sve od sebe da to pokažemo na 17. koncertu – najavio je frontmen grupe Đule.

Ulaznice su 1.250 dinara za parter i tribinu Zapad 2, kao i 1.350 dinara za tribinu Zapad 1 – sedenje. Na dan koncerta, ako ih ostane u prodaji, koštaće 1.450 dinara, a mogu se naći u prodajnoj mreži Gigstixa, kao i na blagajni Spensa. **R**

Zmajev dan u Gradskoj kući

Centralna manifestacija Decembarских zmajdana lepih reči na dan rođenja Jovana Jovanovića Zmaja održana je u Svečanoj sali Gradske kuće. Na svečanosti je uručena Nagrada Rade Obrenović za najbolji roman za decu i mlade, i to Vladislavi Vojnović, kao i Nagrada Sigridrug 25. Festivala monodrame za decu Zmajevih dečjih igara Aleksii Iliću i Dušanu Pejčiću.

– Jedna od stvari po kojima je

Novi Sad prepoznatljiv jesu Zmajevе dečje igre, a ovaj decembar organizatori su nam ulepšali i manifestacijom Decembarски zmajdani lepih reči. Novi Sad je ponosan što je domaćin organizacije koja neguje dečje stvaralaštvo na najvišem mogućem nivou – rekla je v. d. načelnica Gradske uprave za kulturu Vesna Srdanov pozdravljajući prisutne u ime Grada Novog Sada.

INTERVJU

Endre Balaša

**MENTOR ZA PISANJE
PROJEKATA EU**

Treba zasukati rukave za evropske fondove

Delegacija Evropske unije u Srbiji, pojedini programi EU, Kancelarija za pridruživanje i akreditovane razvojne organizacije nude dosta toga što se može iskoristiti na dobrobit zajednice

Autor: **Isidora Filipov**

Evropska unija nudi više novca za projekte nego što ih naše institucije i udruženja građana mogu izvući. To je možda i logično kad se zna da vlada mišljenje kako je pisanje programa zamršeno a rezultat neizvestan. S kakvim izgledima u taj posao može da se upusti totalni početnik, objašnjava nekadašnji predsednik Skupštine opštine Bačka Topola Endre Balaša, koji projekte piše duže od decenije.

■ **Ako mladi obrazovani poljoprivrednik iz Rumenke želi da ostane u zemlji i na zemlji, za koje sve fondove EU može da konkuriše?**

– Kao fizičko lice momentalno i direktno nigde jer takvi programi još nisu krenuli, uglavnom zbog nedovoljnog angažovanja nadležnih državnih organa. S druge strane, u sklopu neke neprofitne organizacije ili udruženja, može doći do znanja, tehnologije ili mašine koje će koristiti zajedno s ostalima u organizaciji. Međutim, to zahteva drugačiji način razmišljanja i kod mladih. Ako zamišljeni mladi obrazovani poljoprivrednik samo sedi kod kuće i čeka rešenja, zasad će ih teško dobiti.

■ **Gde se ti konkursi objavljuju?**

– Treba, doduše, malo pratiti objave ne internetu, ali je moguće doći do informacija. Značajne stvari su na sajtu Delegacije Evropske unije u Srbiji, stranicama pojedinih programa EU, Kancelarije za pridruživanje, akreditovanih razvojnih organizacija i slično. Osim toga, mnoge organizacije prikupljaju takve informacije za svoje članove i klijente i time znatno skraćuju put do informacija. Pritom treba biti, kako se to kaže, proaktivan i sam istraživati oblasti koje vas interesuju. Takođe, istakao bih da treba biti oprezan i ne nasedati na pozive nekih agencija koje za godišnju članarinu nude informacije koje omogućuju pristup milionima evra namenjenih za to i to.

■ **Gde mladi poljoprivrednik može pronaći konkurs za program stručnog usavršavanja kod evropskih farmera?**

– Vidao sam takve projekte... U suštini, treba neko da napiše projekat i njime da aplicira. Pa kad bude odobren, kreće realizacija. Mi smo radili tako nešto na relaciji Srbija – Mađarska u sklopu prekogranične saradnje... Međutim, ne znam za program koji će automatski to raditi, odnosno vući za rukav nekoga da uči. To ne znači da takvog programa stvarno nema.

■ **Da li postoji sajt na kome naš čovek može da potraži partnera iz inostranstva za IPA projekat?**

– Skoro svaka internet stranica određenog programa ima tu opciju, ali moje iskustvo govori da je to

vrlo neizvesno. Naime, partnerstva se izgrađuju, ali ne kad je konkurs već raspisan. To treba učiniti u neutralnom periodu, kad nije jedini motiv partnerstva u tome da uzmemo pare Evropske unije, nego upoznavanje sa znanjima, veštinama, zajedničkom misijom ili vrednosnim principima.

■ **Koliko vremena početniku treba da savlada tehniku pisanja projekta?**

– Zависи od afiniteta, formalnog i neformalnog obrazovanja, iskustva i drugih okolnosti. Samo pisanje je tek vrh procesa generisanja projekata. Smatram da bez treninga za pisanje EU projekta u trajanju od najmanje četiri-pet dana ni osnovne pojmove nije moguće dobro savladati. Kad to kažem, mislim na tehnike i alatke koje služe za pisanje projekata. Za to vreme, stičemo uvid u celovitost posla, a nakon toga neko može odlučiti da li je taj posao za njega. Možda i nije, to svako treba da proceni. Ili se dobro oseća samo u određenom segmentu – struka, administriranje, strategije, finansije, vidljivost i još dosta sličnih stvari. Praksa će pokazati. Naravno, manji projekat zahteva manje rada i vreme za pripremu, ali dva dana za osnovne pojmove predstavljaju minimum. I uz sve to, treba imati dosta želje za učenjem.

■ **Koliki tim treba da okupi za pisanje malog i srednjeg projekta?**

– Kao što sam već rekao, zависи od podele uloga, ali dva-tri člana u timu su uvek dobrodošla.

■ **Koliko vremena im treba za pisanje malog i srednjeg projekta?**

– Ne može se na to mehanički gledati. Isto tako, može se postaviti pitanje koliko vremena treba za pisanje neke studije? Naravno da sve zависи od više faktora i ima više dimenzija – koliko treba prikupiti priloga, potpisa i slično. Predati projekat ne znači samo napisati obrazac, jer je prethodno već obavljeno prikupljanje podataka i priloga. Ali, okvirno govoreći, za manje projekte treba nekoliko dana, a za velike nekoliko nedelja s prekidima. Ono što se napiše za par sati, ne bih zvao pravim projektom, nego prijavom.

■ **Koga mogu da pitaju za savet ako negde zapnu prilikom pisanja**

Treba biti oprezan i ne nasedati na pozive nekih agencija koje za godišnju članarinu nude informacije koje omogućuju pristup milionima evra namenjenih za evropske projekte

projekta?

– Zависи. Osnovne stvari trebalo bi i sami da znaju, odnosno da govore istim jezikom kao i oni koji objavljuju konkurse. A pomoć dosta zависи od toga o kom programu se radi, zatim od regiona u kome žive, od opštine... Svaki program koji raspisuje konkurs nudi podršku za specifična pitanja. Treba da su umreženi u branši da mogu pomoći jedni drugima. Neke opštine pomažu taj proces preko svojih LER kancelarija i nekog udruženja koje pruža takve usluge. Ima i nekih programa kao što je TACSO koji odobrava ponekad i tehničku asistenciju ili mentorstvo konkretnim organizacijama za tu svrhu. Međutim, pojedinac to teško može koristiti. Računa se da ili treba da nauči (a treninga ima mada ne više), ili da se uključi u rad negde gde će mu pomoći. Ili, ako to ne želi, da tu uslugu plati.

■ **Koji procenat aplikacija iz Srbije podnet za fondove EU bude odobren?**

– Tačan podatak verovatno ima EU info-centar ili Kancelarija za pridruživanje, ali u načelu, to je različito od programa do programa. Obično se prihvati između deset i dvadeset odsto projekata, uz napomenu da se to odnosi na programe koji su na tržištu, ne na projekte koji su namenjeni specifičnoj ciljnoj grupi. Naime, ako se napiše ispravno, sigurno će biti odobren projekat koji, recimo, podnesu ustanove za zbrinjavanje mentalno nedovoljno razvijenih odraslih lica i slične.

■ **Zbog kojih tipičnih grešaka propadaju napisani projekti?**

– Ima ih dosta i mogu se podeliti u nekoliko grupa. Na prvom mestu izdvojio bih formalne razloge kao što je podnošenje projekta posle roka, nedostatak obaveznih dokumenata i potpisa, nepotpuna prijava, nedovoljan broj kopija, greška u adresiranju (referentni broj, napomene, broj paketa i slično). Zatim, neće proći ni projekat s loše napisanim rezimeom kao ni kad nije relevantan odnosno kad predložene aktivnosti nisu u saglasnosti s prioritetima donatora. Takođe, trud ne vredi kako je nepodoban predlagač projekta ili neki od partnera, kao ni kad je predočen neprecizan ili nerealan budžet. **IR**

Visoke tehnologije Vodovoda i kanalizacije

Cilj svakog GIS-a jeste prezentovanje podataka s geometrijskim svojstvima, ali putevi dolaska do krajnjeg rešenja razlikuju se u zavisnosti od izbora pojedinih rešenja u fazi izrade

Autor: Marija Magdalena Idei Trifunović

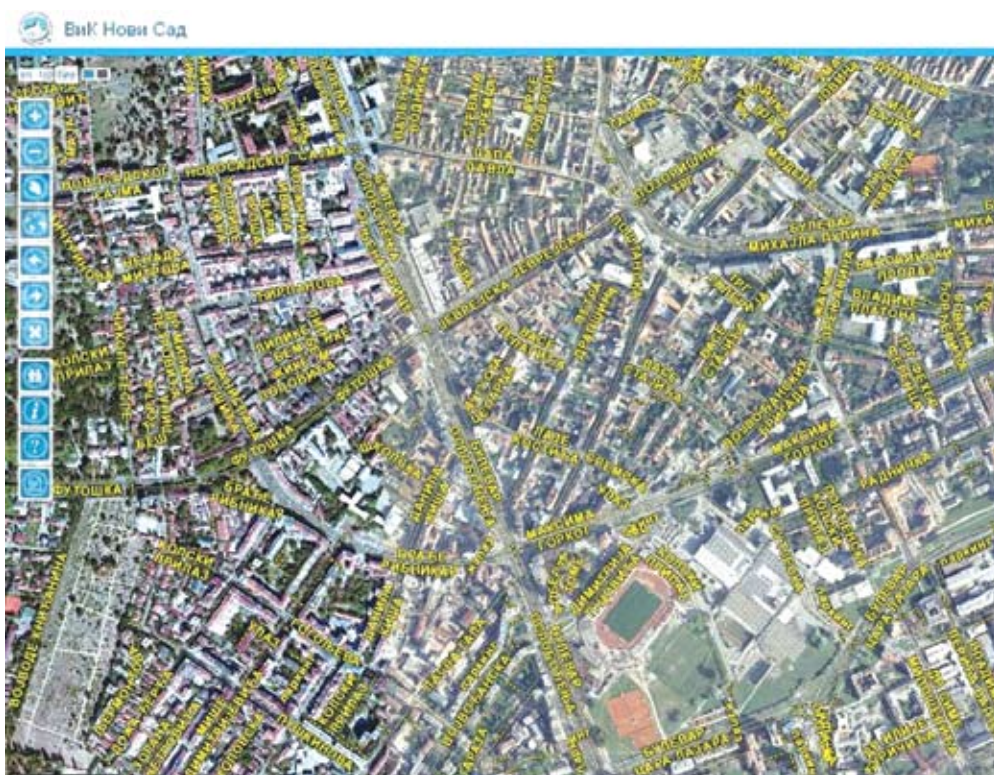
Krajem 20. veka u oblasti prostornih podataka stavljen je akcenat na razvoj geografskih informacionih sistema (GIS). Razvoj telekomunikacija omogućio je u svim većim mestima dobre uslove za razvoj veb-servisa stvarajući komunikacionu platformu za dalji razvoj GIS-a. U današnje vreme teško je naći oblast u kojoj nisu zastupljene informacione tehnologije. One nam olakšavaju sagledavanje, upotrebu i upravljanje određenim sistemima. Složeni sistemi koji su razučeni na velikoj površini kao što je JKP „Vodovod i kanalizacija” predstavljaju velik izazov za upravljanje.

GLOMAZAN SISTEM. Vodovodna infrastruktura Novog Sada prostire se, po gruboj proceni, na 100 kvadratnih kilometara, što čini glomazan sistem.

– U tom sistemu, koji počinje na izvorištima s bunarima pa ide preko linija za transport koje vode do postrojenja za prečišćavanje vode za piće, do snažnih pumpnih stanica koje tu vodu prosleđuju cevovodima do rezervoara. Sve to čini ogroman broj elemenata, a pritom svaki ima svoje karakteristike, njima se upravlja ponaosob i zajedno čini mnoštvo informacija – objasnio je rukovodilac Službe GIS-a JKP „Vodovod i kanalizacija” Nenad Stefanović.

Sve ove informacije smeštene su u određene baze podataka. Jedan od alata za upravljanje ovim informacijama jeste GIS, kojim se uvodi digitalna mapa i omogućava integriranje raznih vrsta podataka s prostornom komponentom. Cilj svakog GIS-a jeste prezentovanje podataka s geometrijskim svojstvima, ali putevi dolaska do krajnjeg rešenja razlikuju se u zavisnosti od izbora pojedinih rešenja u fazi izrade. Razmena velike količine podataka predstavlja jedan od najvećih problema i treba obezbediti zavidan kvalitet usluga GIS aplikacija zasnovanih na vebu poštujući dva osnovna zahteva: visoke performanse i usklađenost sa standardima.

PODACI U CRTEŽIMA. GIS sve te podatke čini vidljivim, čini ih crtežom, što je ljud-

skom mozgu daleko prihvatljivije od gomile nekakvih podataka koje teško može razumeti.

– Samim tim pravite tip modela novosadskog vodovoda koji nastaje na sledeći način. Prvo koristite podloge koje su opšteg tipa kao što su aero-foto snimak Novog Sada, snimci kuća, rasterske fotografije. Na njih se onda nanose suštinski slojevi koji su u vezi s funkcionalnošću preduzeća kao što su vodovodne cevi i cela infrastruktura, te je tako vrlo lako sagledivo – objasnio je Stefanović.

GIS tehnologija omogućava brzo pronalaženje lokacije, daje uvid u stanje vodovodnih cevi i ventila, pruža podatke o merenjima, protoku vode, pritisku u celom sistemu, o količini vode, njenom kvalitetu, radu pumpne stanice, potrošnji struje. U JKP „Vodovod i kanalizacija” postoji služba MIS (Menadžment informacionog sistema) koja direktno koristi podatke GIS-a i radi analitička ispitivanja

na velikom broju delatnosti preduzeća. Na osnovu ovih podataka služba daje predloge menadžmentu preduzeća i pomaže pri donošenju odluka kad je reč o planiranju investicija.

DETEKTOVANJE PROBLEMA. Analizom mreža u GIS-u možete ustanoviti gde se na mreži češće dešavaju havarije.

– Jasno je da na tom mestu postoji problem i to je signal rukovodstvu gde treba da planira investiciju. To je samo jedan od praktičnih primera korišćenja GIS-a – zaključio je Stefanović.

Sva danas dostupna GIS rešenja uključuju istovremeni pregled i prenos velikih količina podataka za velik broj korisnika. Predmet rada je analiza distribucije i razmene prostornih podataka u komunalnim sistemima, uočavanje i otklanjanje problema kroz skup tehnologija i alata zasnovanih na svetskim standardima. Najbolji primer za to je JKP „Vodovod i kanalizacija”. **R**

BESPLATNA OBUKA U EKOLOŠKOM CENTRU RADULOVAČKI

SAM SVOJ SOLARNI MAJSTOR

Autor: **Isidora Filipov**

Pokret gorana Novog Sada nakon više realizovanih kampova „Solarna akademija” i obuka o sklapanju mini solarne elektrane, ovog decembra organizuje obuku „Sam svoj solarni majstor”. Pozivamo mlade od 16 do 26 godina da se prijave na obuku „Sam svoj solarni majstor” u organizaciji Pokreta gorana Novog Sada. Obuka će biti održana u „Ekološ-

kom centru Radulovački” u Sremskim Karlovcima, 17-18. decembra.

Idealna prilika za sve mlade koji imaju želju da sačuvaju životnu sredinu i da steknu nova saznanja kako se štedi i proizvodi električna energija, ali i da steknu praktične veštine potrebne za samostalnu izradu i primenu obnovljivih izvora energije, s akcentom na solarnu energiju.

Poziv je otvoren za sve mlade iz Vojvodine od 16 do 26 godina. Učešće na obuci je

Idealna prilika za sve mlade koji imaju želju da sačuvaju životnu sredinu i da steknu nova saznanja kako se štedi i proizvodi električna energija

besplatno (podrazumeva prisustvo tokom oba dana i uključuje troškove smeštaja u „Ekološkom centru Radulovački”, ishrane, predavanja i materijal za rad), dok učesnici snose troškove dolaska i odlaska s obuke. Broj učesnika je ograničen.

Prijave su otvorene do 12. decembra. Prijave se mogu poslati na office@pokretgorana.org.rs s naznakom: Prijava za „Sam svoj solarni majstor”. Za maloletne osobe potrebna je saglasnost roditelja ili staratelja. Prijavni formular je dostupan na sajtu Pokreta gorana Novog Sada ekoloskicentar.org.

Za sve informacije obratite se kancelariji Pokreta gorana na broj telefona 021/451-788 ili na e-mail: office@pokretgorana.org.rs.

Cilj je unapređenje znanja i praktičnih veština mladih iz Vojvodine iz oblasti zaštite životne sredine organizovanjem obuke „Sam svoj solarni majstor”. Aktivnosti tokom vikend obuke biće održane u energetski efikasnom objektu Ekološki centar Radulovački, koji predstavlja dobar primer primene energetski efikasnih sistema, geotermije za hlađenje i zagrevanje objekta i solarne energije za zagrevanje potrošne tople vode. Završni deo obuke biće proces sastavljanja i postavljanja solarnih panela – mini solarne elektrane na objekat bez struje.

Za razliku od fosilnih goriva, solarna energija je dostupna u gotovo neograničenoj meri, ne proizvodi štetnu emisiju ugljen-dioksida i uz to je besplatna. Moderni sistemi grejanja mogu se kombinovati sa solarnim kolektorima, što solarne sisteme grejanja čini izvrsnom opcijom za pripremu potrošne tople vode ili za podršku krugu grejanja.

U Srbiji godišnje ima između 1.500 i 2.200 sunčanih sati. Solarni kolektori pretvaraju sunčevu energiju u toplotnu energiju vode (ili neke druge tečnosti). Sistemi za grejanje vode mogu biti ili otvoreni, u kojima voda koju treba zagrejati prolazi direktno kroz kolektor na krovu, ili zatvoreni, u kojima su kolektori popunjeni tečnošću koja se ne smrzava (npr. antifriz). Zatvoreni sistemi mogu se koristiti bilo gde, čak i na temperaturama ispod nule. **IR**

STRANU O EKOLOGIJI OMOGUĆIO VAM JE

**Velizar širom carstva tukao
Persijance, Vandale i Gote**

Vizantijski vojskovođa smenio papu

Priredila: **Isidora Filipov**

Velizar je bio najveći vojskovođa vizantijskog cara Justinijana I koji je gotovo obnovio Rimsko carstvo. Dok je Justinijan stolovao s caricom Teodorom, Velizar je hitao s jednog na drugi kraj države, od Persije do Afrike i Italije.

DECA U MIRAZ. Velizar je rođen u selu Germanija u Donjoj Meziji, današnjoj Bugarskoj, između 500. i 505. godine i bio je nešto mlađi od Justinijana, ali precizna razlika u godinama između cara i njegovog najvećeg vojskovođe nije poznata. Sudeći po imenu, Velizar je pripadao romanizovanom sloju stanovništva Balkana, možda je bio poreklom Tračanin ili čak Got. Po Prokopiju, Velizar je bio visok i naočit i postao je carev gardista.

Justinijan je oženio Velizara Antoninom, dobrom prijateljicom carice Theodore. Dve žene su delile ne samo prijateljstvo već i sličnu životnu sudbinu. Antonina je bila ćerka solunskog vozača četvoroprega i glumica koja je verovatno još u teatarskim danima upoznala plesačicu Teodoru, buduću caricu. Antonina je bila petnaestak godina starija. Velizaru je donela i sina Fotija iz prvog braka i bar jednu kćer. Zajedno su imali samo jedno dete, ćerku Jovanu.

JUSTINIJAN BEŽI, TEODORA GA VRAĆA. Justinijan je postao car 1. avgusta 527. godine i brzo je imenovao Velizara za vrhovnog zapovednika rimske vojske u Mesopotamiji a zatim i celog Istoka.

– Odmah je pobedio persijskog cara kod tvrđave Dare 530. godine, ali je naredne kod Kalinika na reci Eufkrat njegova vojska poražena iako se lično umešao u bitku. Uspeo je samo da spase svoje vojnike od potpunog

masakra. Ipak, smenjen je i pozvan u Konstantinopolj. Poraz je skupo koštao Justinijana pa je povećao poreze. To je izazvalo neredu u prestonici, iz kojih su se izrodili sukobi Plavih i Zelenih. Protivmere carskih vlasti izazvale su pobunu Nika od 13. do 18. januara 532. godine.

Pobunjenici su za cara izvikali Ipatija, a Justinijan se spremao da pobegne.

– Zauzavila ga je supruga Teodora, a Velizar je s grupom gotskih najamnika upao na hipodrom i pokušao da zarobi Ipatija, koji je sedeo na tronu u carskoj loži. Smatra se da je ubijeno oko 30.000 pobunjenih Carigrada bez obzira na godine i pol. Justinijanov tron je osiguran, kao i Velizarov položaj. Velizar je ponovo imenovan za vrhovnog komandanta istočnih vojski i taj čin je nosio sve do 542. godine.

TRIJUMFALNI POVRATAK. Justinijan je potom naredio Velizaru da krene na vandalsku kraljevinu u Africi.

– Rimski saveznik Hilderih svrgnut je s prestola, a novi kralj Vandala postao je Gelimer. Krajem juna 533. godine oko 500 vizantijskih brodova isplovilo je iz Carigrada. Iskrkali su se u blizini današnjeg Susa. Velizar je porazio tri odvojene vandalske vojske nedaleko od Kartagine. Krajem marta 534. godine i Gelimer se predao, a u leto iste godine Velizar je zaplovio put Carigrada s bogatim plenom i uglednim zarobljenicima.

Zbog velikog vojnog uspeha car mu je odobrio trijumf tako da je Velizar bio prvi vojskovođa kome je ukazana ova čast, a koji nije bio iz carske porodice, još od 19. godine p. n. e. i Avgustovog vojskovođe Lucija Kornelija Balba.

– Vrhunac trijumfa bila je parada na hipodromu u Konstantinopolju na kojoj je Gelimer ritualno lišen kraljevskih insignija. Nakon ove proslave Velizar je 1. januara 535. godine proglašen za konzula. Međutim, prilike u Italiji bile su komplikovanije od onih u Africi. Justinijan je poslao vojskovođu Munda u Dalmaciju, a Velizara na Siciliju, čime je otpočeo Gotski rat, koji je trajao gotovo dve decenije.

ODBRANA RIMA. Velizar je stigao na Siciliju s malom vojskom od 10.000 ratnika.

– Ostrvo mu je ipak palo u ruke bez borbe. Međutim, u Kartagini je izbila pobuna neisplaćenih vojnika i jedino ih je Velizarova poseta mogla umiriti. Veliki vojskovođa se zatim vratio na Siciliju, ali je zbog sličnih problema morao odložiti pohod na

južnu Italiju za leto 536. godine. Posle pregovora s papom Silverijem, Velizar je 9. decembra 536. godine ušao u Večni grad.

Ali Goti nisu mirovali i napali su Rim.

– Velizar je preduzimao sve – obilazio zidine, vodio ispade iz grada, organizovao građane Rima u radne grupe i sopstvenim primerom hrabrio svojih 5.000 vojnika, koji su bili višestruko brojačano nadjačani. Odbrana Rima smatra se najvećim Velizarovim vojnim poduhvatom. Osim toga, Velizar je smenio papu Silverija zbog saradnje s Gotima i postavio Vigilija, koji je više odgovarao monofizitskim ubedenjima carice Teodore.

LOJALAN CARU. Konačno, Velizaru stiže pojačanje.

– Ali njih je predvodio evnuh Narzesa, što je unelo razdor u vizantijsku komandu. Velizar je hteo da spase Milano gotske opsade, a Narzes se tome suprotstavio. Kada je grad pao u ruke Gota u martu 539. godine, ne samo što su pobijeni vizantijski vojnici već i svi žitelji. Zgroženi car opozvao je Narzesa i ponovo je vrhovni autoritet Velizarov bio neosporan. On je oprezno zauzeo srednju Italiju, utvrđenje po utvrđenje, i u jesen 539. godine opseo gotsku prestonicu Ravenu. Ali tad stiže vest iz Carigrada.

Pošto se persijski kralj Hozroj I počeo pripremati za rat, Justinijan je naredio Velizaru da sklopi što povoljniji sporazum s Gotima.

– Zatražili su da sporazum potpiše i Velizar, što je on odbio. Najzad, Goti su tajno ponudili Velizaru da ga proglase za zapadnorimskog cara i na taj način i sačuvaju svoju samostalnost i okončaju rat. Velizar, potpuno lojalan Justinijanu, ali ništa manje rešen da uđe u Ravenu, prihvatio je ponudu tajeći je i od svojih najbližih saradnika. U maju 540. godine Vizantinci su ušli u Ravenu, Velizar je zarobio Vitigesu i gotske velikaše.

DVORSKE SPLETKE. U junu 540. godine Hozroj je zauzeo, opljačkao i razorio Antiohiju, a u proleće naredne godine Persijanci su zauzeli Laziku.

– Velizar im kreće u susret i nastupa status kvo, ali naredna godine je bila još teža za carstvo. Balkan su sve do Korinta opustošili Bugari, Ostrogoti su za novog kralja izabrali sposobnog Baudilu, a u Egiptu se pojavila bubonska kuga koja će izazvati pandemiju. U proleće 542. godine Velizar je ponovo ratovao protiv Persijanaca, ali je epidemije prekinula neprijateljstva. Kuga se u maju po-

U jesen 562. godine otkrivena je zavera protiv carevog života koju je skovalo nekoliko oficira iz Velizarove svite. Posle torture oficiri su priznali da je na čelu zaveru sam Velizar

javila u Konstantinopolju i sam car se razboleo. Vrhovna vlast je nezvanično prešla u Teodrine ruke, a visoka politika se ponovo umešala u Velizarovu sudbinu.

Pošto je pitanje nasleđa prestola bilo otvoreno, do Teodore je stigao glas da su Velizar i Buz, glavne vojskovođe na Istoku, izjavili da neće prihvatiti cara koji bi bio imenovan u prestonici.

– Obojica su nedugo zatim opozvani. Buz je smenjen i utamničen, a Velizaru je oduzet veliki deo imovine. Velizaru je otvoreno nagovešteno da svakoga trenutka može očekivati atentatore. U jesen 542. Justinijan se ipak oporavio, a naredne je amnestirao Velizara.

DIPLOMATSKA IGRA. Car ga 544. godine upućuje u Italiju, ali s malo vojnika, i to uglavnom Tračana.

– U Raveni je zatekao katastrofalno stanje, a Goti su već bili zauzeli i Napulj. Za stajaću vizantijsku vojsku nije bilo novca pa su vojnici prelazili na gotsku stranu. Krajem 545. godine Goti opsedaju Rim, a Velizar u leto 546. godine nije uspeo da s oko 200 lađa Tibrom uđe u Večni grad s pojačanjem i rezervama namirnica. Međutim, u aprilu naredne godine ulazi u Rim i proteruje Gote.

Ali nestašice novca i hrane bile su hronične i veliki vojskovođa početkom 549. godine drugi put napušta Italiju. Po povratku u Carigrad, Velizar se trajno naselio u prestonici.

– Car ga je ponovo postavio za vrhovnog zapovednika Istoka, a nešto pre 551. godine i za komandanta garde protektora. Čak ga je slao da ubedi papu Vigilija, koji je boravio u Konstantinopolju, da se pojavi na Petom vaseljskom saboru. Međutim, Velizar je ipak ostao pre vojnik nego diplomata.

LAŽNA OPTUŽBA. Iako je bio u podmaklim godinama, Justinijan se nije javno izjašnjavao o pitanju ko će ga naslediti, tako da su se u njegovoj okolini plele česte zaveru.

– U jesen 562. godine otkrivena je zavera protiv carevog života koju je skovalo nekoliko oficira iz Velizarove svite. Posle torture oficiri su priznali da je na čelu zaveru sam Velizar. U toku večeri 5. decembra 562. godine Velizar je pozvan u dvor i carsko veče ga je osudilo na kućni pritvor. Presudu je primio mirno, ali daljih dokaza protiv njega nije bilo i u julu 563. godine vraćena su mu sva pređašnja dostojanstva. Velizar je preminuo u martu 565. godine u Carigradu, nekoliko meseci pre smrti svog gospodara Justinijana. **RI**

**ODRŽAN 37. MEĐUNARODNI PLIVAČKI MITING NOVI SAD – VOŠA 2016.
I ZIMSKO PRVENSTVO SRBIJE**

Dva dana državnih rekorda na Slanoj bari

Autor: Miloš Dukić

Klisa je proteklog vikenda bila centar plivanja ne samo u Srbiji nego i u celom regionu. U bazenu Sportskog centra Slana bara održan je 37. međunarodni plivački miting Novi Sad – Voša 2016, a s njim i zimsko pojedinačno i ekipno Prvenstvo Srbije za juniore i Otvoreno prvenstvo Srbije u apsolutnoj kategoriji.

NIKAD NIJE BILO MASOVNIJE. Plivački miting „Voša” je najstariji u našoj zemlji i organizovao ga je PK “Vojvodina” u saradnji s Plivačkim savezom Srbije. Okupio je takmičare još iz Slovenije, Mađarske, Bugarske, Makedonije, Crne Gore, Rumunije i BiH, tako da je na startnim blokovima u subotu i nedelju bilo 420 plivača svih uzrasta iz 51 kluba.

Posle nekoliko meseci pauze nakon Olimpijskih igara u bazen su se vratili naši najbolji plivači. Čaba Siladi iz Dinama bio je ubedljiv na 50 prsno, a Lender na 100 slobodno. Muška štafeta Vojvodine na 100 mešovito oborila je državni rekord 3:35,54, ali je najbolji rezultat mitinga ostvario Stefan Šorak iz Vojvodine. Postao je novi državni rekorder na 200 metara mešovito u 25-metarskom bazenu s rezultatom 1:56,70 minuta. Tim je nadmašio starog rekordera Bogdana Kneževića, plivača Partizana, koji je taj rezultat zabeležio još u avgustu 2013. godine na Evropskom prvenstvu u Ajndhovenu.

I SAM SE IZNENADIO. Šorak je dosad uglavnom nastupao slobodnim stilom, i to na najdužim deonicama od 1.500, 800 i 400 metara, a u Novom Sadu se okušao u nečemu novom.

– Poslednjih meseci, u dogovoru s trenerom, ostavio sam plivanje slobodnim stilom i posvetio se tehnikama leđnog i mešovitog stila. Izgleda da smo uspeli i više nego što smo očekivali jer su rezultati na Slanoj bari iznenađenje i za nas same. To je dobar put, pogotovo što volim promene. U subotu na 100 mešovito izmakao mu je državni rekord za dve stotinke pa sam u nedelju na dvostruko dužoj deonici dao sve od sebe da ga nadmašim. Ipak, nisam ni sanjao da će biti bolje za četiri sekunde – rekao je Šorak.

ANJI PONOVO REKORD. To je bio najbolji rezultat celog mitinga, ali Šorak je državni rekord oborio i u

štafeti PK “Vojvodina” 4 x 100 metara slobodno. Plivao je sa Sebastijanom Sabom, Urošem Nikolićem i Boškom Radulovićem i bili su ubedljivo prvi sa 3:15,70. Šorak je osvojio još i srebrnu medalju na 100 metara leđno i bronzanu na 50 metara leđno. Njihov klupski drug Vuk Čelić bio je bez premca na 200 leđno i time najavio povratak na staze slave, pogotovo što je bio i treći na 200 slobodno.

I naša mlada olimpijka Anja Crevar iz Dinama bila je sjajna. Na 200 delfin oborila je apsolutni državni rekord sa 2:10,60, a na 100 mešovito nacionalni rekord za devojke do 16 godina. Nova nada srpskog plivanja mogao bi biti Sebastijan Sabo, koji je na 100 delfin bio takođe ubedljiv, a verovatno najveće iznenađenje napravio je mladi Uroš Nikolić, koji je na 200 slobodno pobedio olimpijca Ivana Lendera iz Proletera.

KREĆE PUNA ZIMSKA SEZONA. Kako su ocenili u Plivačkom savezu Srbije, najvažnije zimsko takmičenje donelo je dosta dobre rezultate.

– Zadovoljni smo formom naših reprezentativaca, pogotovo što su gotovo iz punog treninga isplivali nacionalne i lične rekorde. I juniori su pokazali da su vredno radili proteklih meseci, kao i oni najmlađi, a mnogima od njih međunarodni miting Voša 2016. bio je prvo značajno takmičenje. Počinje sezona plivanja u 25-metarskim bazenima od koje mnogo očekujemo jer će naši takmičari nastupati širom Evrope i sveta, a onda nas čekaju i nastupi u velikim bazenima. Možda ćemo, kao nikad dosad, akcenat dati i na štafetna takmičenja jer je sve šira baza vrhunskih plivača u svim kategorijama – najavljuju u PSS.

DUGA TRADICIJA PLIVANJA U NOVOM SADU. Veoma smo ponosni na kontinuitet ove manifestacije, koja traje 37 godina, prvenstveno zahvaljujući posvećenosti samih organizatora iz PK “Vojvodina” – rekao je član Gradskog veća zadužen za sport i omladinu Ognjen Cvjetićanin.

– U skladu sa Strategijom razvoja sporta u Novom Sadu, Grad podržava ovu izuzetno značajnu manifestaciju s dugom tradicijom. Ona je značajna, ne samo zato što ima međunarodni karakter i što okuplja više stotina učesnika iz zemlje i sveta već i zato što plivanje, koje ima svoje mesto u porodici olimpijskih sportova, kao bazičan sport dopire do sve većeg broja dece. Koliko je plivački sport bitan, govori činje-

nica da u nekim državama čak i u ustavu stoji da deca do sedme godine moraju naučiti da plivaju. PK “Vojvodina” zauzima posebno mesto među sportskim organizacijama, ne samo kao najbolji plivački klub u državi već i u našim srcima, jer već osam decenija, otkad je osnovan daleke 1935. godine, niže samo uspehe na koje su svi Novosađani ponosni – rekao Cvjetićanin. **IR**

HUMANI BASKETAŠI PODRŽALI KAČI

PEHAR U PRAV

GIGATRON

call center
0800 30 40 50
BESPLATNA PORUKA NA FIKSNOJ TELEFONIJ

Sponzor spo
www.gigatron.com

KU DECU S DAUNOVIM SINDROMOM

VIM RUKAMA

Autor: Miloš Dukić

U Kaću je održan humanitarni basketaški turnir tri na tri čiji je sav prihod otišao u korist dece s Daunovim sindromom okupljene u Društvu Različak. Upravo jednom takvom dečaku pobjednici su predali pehar pokazavši veliko srce.

VELIKI I MALI. Nastupilo je čak 12 ekipa iz Kaća, Budisave, Banjaluke, Novog Sada, Beograda i Sremskih Karlovaca, a pobedilo je Udruženje srpsko-beloruskog prijateljstva iz prestonice. U finalu su bili ubedljiviji protiv iscrpljene ekipe Vinograd iz Kaća, koja verovatno nije ni sanjala da će tako daleko dogurati.

Na početku su najmlađi članovi KŠ "Star" odigrali revijalnu utakmicu na dva koša i pokazali koliko znaju, pogotovo njihove male vedete Maksimović i Obradović. Zatim su na parket izašli svi veliki timovi i nakon himne "Bože pravde" turnir je počeo. Igralo se u dve grupe sa šest ekipa, do deset minuta ili 16 poena. Tako je bilo i u četvrtfinalima, a zatim se igralo do 21 poen. Zanimljivo je da pravila basketeta tri na tri nisu bila američka, kako se kod nas već duže igra, već dobra stara srpska – loptu zadržava ekipa koja pogodi koš, posle skoka u napadu može da se poentira... To je pravi napadački basket, vrlo sličan košarci.

PISMO MAJCI. U pauzi pred polufinalne mečeve učenica OŠ "Đorđe Natošević" recitovala je na ruskom čuvenu pesmu Sergeja Jesenjina „Pismo majci“, koju je spremila uz pomoć mentora Čedomira Kešelja i dobila verovatno najveći aplauz na celoj priredbi.

Finale je bilo potpuno izjednačeno u prvoj trećini. Pri rezultatu 8 : 8 mnogo viša i snažnija ekipa, s tri brata Šćekića, zaigrala je odlučnije i do kraja više nisu primili koš. Pobjednici iz Udruženja srpsko-beloruskog prijateljstva iz Beograda poklonili su pehar dečaku koji je gledao njihove mečeve.

– Nikola nije očekivao takav poklon, njegovo lice govorilo je više od hiljadu reči.

Ne sećam se da sam skoro video takvo oduševljenje, u tom trenutku naša sportska misija u Kaću bila je završena. Peهار je stigao u prave ruke, a mi se nadamo da ovo nije prvi i poslednji put da smo ga osvojili u Kaću. Ako narednih godina organizatori nastave s humanitarnim turnirima u basketu, sigurno ponovo dolazimo – rekla su nam braća Šćekić.

UKLJUČIVANJE NA DELU. Pored sportskog duha i druženja, košarkaši su organizatorima doneli i priličan materijalan dodatak. U nedelju pre podne sakupljeno je tačno 57.500 dinara i 170 evra.

– Stvarno smo iznenađeni tako velikom sumom, ali naši ljudi su još jednom pokazali koliko veliko srce imaju. Novac će nam dobro doći da obnovimo prostorije Udruženja Različak jer nam je krećenje nužno, a usput ćemo kupiti i nešto inventara. Svi se nadamo da će turnir biti tradicionalan, a i vreme održavanje je odlično izabrano jer krajem novembra i početkom decembra obično nema mnogo dešavanja dok ne počnu novogodišnji i božićni praznici – rekla nam je Violeta Popović iz Udruženja Različak.

Humanitarni turnir organizovalo je Udruženje srpsko-ruskog prijateljstva iz Kaća uz pomoć Udruženja srpsko-rusko-beloruskog prijateljstva iz Novog Sada te uz podršku Sveslovenskog saveza "Sveti Serafim Sarovski". Ovo je sjajan primer inkluzije pa je tim više šteta što je propuštena prilika za druženje s decom iz Različka. Naime, njihovi roditelji ovaj put nisu želeli da dovedu mališane u kačku školu.

TRADICIJA NA POMOLU. Svi članovi Udruženja srpsko-ruskog prijateljstva iz Kaća zdušno su radili kako bi bio održan prvi humanitarni turnir.

– U tome nam je pomogla Mesna zajednica Kać, osnovne škole "Đura Jakšić" u Kaću, "Ivo Andrić" u Budisavi te novosadske "Đorđe Natošević" i "Sonja Marinković", kao i Kokta d.o.o. Rezultati se vide pa smo gotovo obavezni da ovaj turnir učinimo tradicionalnim. Verujem da će tako i biti – ističe predsednik Dušan Dikić.

Predsednik Udruženja srpsko-rusko-beloruskog prijateljstva iz Novog Sada Zoran Supić, čija je ekipa osvojila treće mesto na turniru pobedivši Veterane Budisave, ističe da niko nije mogao očekivati tako masovan odziv basketasa i publike.

– Nismo imali mnogo vremena za organizaciju, turnir je zakazan u nedelju, ali očigledno je da kad je humanost u pitanju, mnogi prelaze preko takvih ograničenja, zapravo, za neke – izgovora. I ne treba sve da se održava u Novom Sadu jer Kać i mnoga druga manja mesta zaslužuju jednaku pomoć i pažnju – rekao je Supić.

Predsednica Sveslovenskog saveza „Sveti Serafim Sarovski“ Dragana Kuzmanović Jančić u Kać je došla iz Beograda.

– Sport zbližava mlade, a humanost sve ljude. Drago mi je kad nekom možemo da pomognemo i to ne samo kad nas zamole već i kad sami tražimo ugrožene i nemoćne. Još intenzivnije ćemo se posvetiti tome narednih meseci i godina – napomenula je Kuzmanovićeva. **IR**

IZ MOG UGLA

Jovan Tanurdžić

Sportski očevi i deca

Saša Danilović i njegova ćerka Olga u centru pažnje. Legendarni košarkaš uskoro i zvanično predsednik Košarkaškog saveza Srbije, a šesnaestogodišnja teniserka već je na VTA listi

Neko se rodi pod srećnom zvezdom, a neko postane zvezda. Kada je reč o Olgi Danilović, radi se o drugom slučaju. Odrasla je u kući učeći se sportskim vrednostima i disciplini oca Predraga Saše Danilovića i majke Svetlane, sportske novinarkе i ćerke čuvenog fudbalera Miodraga Radoševića. Šta reći, genetika čini svoje, ali bez samopregornog rada i upornosti Olga ne bi sa 16 godina stigla među hiljadu najboljih teniserki planete.

Priče o očevima i deci deo su sportskog sveta. Na desetine naslednika je među košarkašima, fudbalerima, atletičarima, plivačima... Ostajem na našim terenima. Olga je iz dana u dan sve bolja, uspela je da pobeđuje i na seniorskim ATP turnirima, uveren sam da njeno vreme tek dolazi, a potvrdu ovog mog mišljenja dala mi je i Taša Ječmenica, trener naše nove teniske zvezde.

– U ovom dobu Olga je bolja od Ane i Jelene, na Monikinom je nivou. Ne preterujem. Tako mislim i to mi potvrđuju poslednji rezultati moje učenice – kaže Novosađanka i selektorka, ali i trener koji vodi brigu o razvoju Olge Danilović.

Naravno, ne zaboravljam Sašu Danilovića, koji bi trebalo da se do kraja ove godine ustoliči kao predsednik Košarkaškog saveza Srbije.

Put, bar kada je o tenisu reč, jeste od Sašine ćerke do Olginog tate.

– Mnogo ti je lepa ova rečenica. Prihvatam je, ali moj život je ipak košarka. Eto, Olga ode u tenis, a sin mi je sve češće pod obručima. Daće bog da se radujem i uživam u svojoj deci – zabeležio sam ove reči Saše Danilovića uz opasku da o tenisu i karijeri treba da razgovaram s Olgom, a ne s njim.

Ovo je moj ugao posmatranja i tretiranja teme o očevima i deci u sportu. Rekao sam, narodski rečeno, da iver ne pada daleko od klade pa u celi divan o genetskom kodu uključujem i Božidara Maljkovića i

njegovu ćerku Marinu. Košarka im je život. Tata Boža je bio trener vrhunskog dometa, samo četiri titule klupskog prvaka Evrope i niz šampionskih odličja u Španiji, Grčkoj, Francuskoj i Jugoslaviji – karijera je za bogove. Ovih dana šjor Boža je prihvatio kandidaturu za predsednika Olimpijskog komiteta Srbije...

– Sve bih ove trofeje dao za olimpijsku medalju. A moja Marina je srebro osvojila, hej, družte stari, treba li ocu veća čast i radost – kaže mi Boža.

Tako je i u porodici Bratislava Bate Đorđevića, nekadašnjeg trenera šampionske Crvene zvezde, i njegovog naslednika Aleksandra Saše. Obojica ostavljaju najlepší trag u basketu Srbije, Evrope i sveta. Slično je i

kada govorim o Paunovićima, otac, našažalost pokojni, Blagoje bio je reprezentativac, stub odbrane Partizana, a njegov sin Veljko je s mladom reprezentacijom Srbije postao prvak sveta. Slično svom ocu i Veljko je misionar fudbala u Americi.

O očevima, deci, majkama i ćerkama mogu još dugo. Tu su Rašovići u fudbalu, ali i naša atletska heroina Ivana Španović, koja je iz sportske porodice, majka atletičarka, a otac rukometaš. U Zrenjaninu to svi znaju. Kada je o genetici reč, ne smem zaboraviti ni Novosađane Pavla Maleševa i njegovu decu Tamaru i Petra, zanimljivo, svi su bili atletičari i skakači udalj i uvis, kao ni Zrenjanince rukometaše oca i sina Rnića istog imena – Momir. **R**

STOP KRAĐI VODE

Prijavite nelegalni priključak vode

 BESPLATAN POZIV
0800 333 021

Broj telefona na koji se mogu izvršiti anonimne prijave.
Prijava se može poslati i na email adresu anonimne@vikns.rs.

Matijević

INDUSTRIJA MESA NOVI SAD

ISSN 2406-2022

9 772406 202005

M MAXI MORTADELA

ALPSKA KOBASICA

PRAŠKA ŠUNKA

POSEBNA KOBASICA

HOT DOG VIRŠLA "R"

PANČETA

DIMLJENE KOLENICE

NARODNA KOBASICA "R"

PILEĆI TRUP "A" KLASE

SVINJSKI BUT B/K

SVINJSKI VRAT S/K

MATJJEVIC.RS

INDUSTRIJA MESA MATIJEVIĆ D.O.O., NOVI SAD, RUMENČAČKI PRIF. 28
CENTRALA: TELEFON: +381 23 585 070; TELEFAX: +381 23 6380 628; +381 23 6310 486
VELEPRODAJA: TELEFON: +381 23 0382 589; MOB: +381 66 90 400 63